

"...

I- İPTAL VE YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI İSTEMİ İLE İTİRAZ BAŞVURULARININ GEREKÇELERİ

A- 4.8.2011 Günlü Dava Dilekçesinin Gerekçe Bölümü Şöyledir:

II. GEREKÇELER

1) 03.06.2011 Tarihli ve 639 Sayılı 'Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin Tümünün ve Ayrı Ayrı Tüm Maddeleri ile Eklerinin Anayasaya Aykırılığı

Parlamente demokrasi ve kuvvetler ayrılığı ilkesini kabul eden Anayasanın 7 nci maddesinde 'yasama yetkisi', Türk Ulusu adına TBMM'ne verilmiş ve bu yetkinin devredilemeyeceği açıkça belirtilmiştir. Bunun tek istisnası, Anayasanın 91 inci maddesinde Bakanlar Kurulu'na kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verilmesidir. Bu istisnai yetkinin 'yetki devri' niteliğine bürünmemesi için, Anayasa Mahkemesi'nce de belirtildiği üzere, KHK çıkarma yetkisinin 'önemli, ivedi ve zorunlu' durumlarda verilmesi, ayrıca bu koşulların birlikte gerçekleşmesi gerekmektedir.

Her şeyden önce, tek parti çoğunluğunun yasama organına egemen olduğu, İçtüzük uyarınca muhalefetin yeterince konuşamadığı ve bu nedenlerle neredeyse 3-5 günde yasa çıkarılabildiği bir ortamda, Bakanlar Kurulu'na KHK çıkarma yetkisi verilmesi, anayasal kuralın amacı ve özüyle bağdaşmamaktadır.

639 sayılı KHK, 6 Nisan 2011 günlü, 6223 sayılı Yetki Yasası'na dayanılarak Bakanlar Kurulu'na kabul edilmiştir. 6223 sayılı Yetki Yasası, 3 Mayıs 2011 günlü Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Anamuhalefet Partisi (CHP) TBMM Grubu tarafından, bu Yetki Yasası'nın iptali ve yürürlüğünün durdurulması istemiyle Anayasa Mahkemesi'ne dava açılmıştır.

Anayasa Mahkemesi, dayandığı yetki yasası Anayasaya aykırı bulunarak iptal edilen KHK'leri, haklarında dava açılması durumunda, içeriğine girmeden, salt yetki yasaları iptal edildiği için, aşağıdaki gerekçeyle iptal etmiştir.

'Olağanüstü hal KHK'leri dayanaklarını doğrudan doğruya Anayasadan (m. 121) alırlar. Bu tür KHK'lerin bir yetki yasasına dayanması gerekli değildir. Buna karşılık olağan dönemlerdeki KHK'lerin bir yetki yasasına dayanması zorunludur. Bu nedenle, KHK'ler ile dayandıkları yetki yasası arasında çok sıkı bir bağ vardır.

(') KHK'nin Anayasaya uygun bir yetki yasasına dayanması, geçerliliğinin önkoşuludur. Bir yetki yasasına dayanmadan çıkartılan veya dayandığı yetki yasası iptal edilen bir KHK'nin kurallarının, içerikleri yönünden Anayasaya aykırılık oluşturmaları bile Anayasaya uygunluğundan söz edilemez.

(')Bir yetki yasasına dayanmadan çıkartılan veya yetki yasasının kapsamı dışında kalan ya da dayandığı yetki yasası iptal edilen KHK'lerin anayasal konumları birbirinden farklıdır.

Böyle durumlarda, KHK'ler anayasal dayanaktan yoksun bulunduklarından, içerikleri Anayasaya aykırı bulunmasa bile, dava açıldığında iptalleri gerekir.

Bu nedenlerle, iptaline karar verilen bir yetki yasasına dayanılarak çıkarılan KHK'lerin, Anayasanın Başlangıcı'ndaki 'hiçbir kişi ve kuruluşun, bu Anayasada gösterilen hürriyetçi demokrasi ve bunun icaplarıyla belirlenmiş hukuk düzeni dışına çıkamayacağı', 2 nci maddesindeki 'hukuk devleti' ilkeleriyle 6 ncı maddesindeki 'Hiç kimse veya organ kaynağını Anayasadan almayan bir devlet yetkisi kullanamaz' kuralı ve KHK çıkarma yetkisine ilişkin 91 inci maddesiyle bağdaştırılmaları olanaksızdır.'

Anayasa Mahkemesi, yukarıda yer verilen gerekçelerle, dayandıkları 4588 sayılı Yetki Yasası 05.10.2000 günlü, E.2000/45, K.2000/27 sayılı kararla iptal edilen 606, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 615, 616, 617, 618, 619, 621, 623, 624, 626, 628, 629 sayılı KHK'leri; içeriklerine girmeden, salt anayasal dayanaktan yoksun kaldıkları için, Anayasanın başlangıcı ile 6 ncı ve 91 inci maddelerine aykırı duruma geldiklerini belirterek iptal etmiştir. (Sırasıyla kararlar: K.2000/29, K.2000/45, K.2000/37, K.2000/40, K.2000/42, K.2000/44, K.2000/39, K.2000/46, K.2000/38, K.2000/36, K.2000/35, K.2000/34, K.2000/43, K.2000/41, K.2000/33, K.2000/32, K.2000/30, K.2000/31)

Bu itibarla, 6223 sayılı Yetki Yasası iptal edildiğinde 639 sayılı Kanun Hükmünde Kararname, yasal dayanaktan yoksun kalacağından, 03.06.2011 Tarihli ve 639 Sayılı 'Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin; tümünün ve ayrı ayrı tüm maddeleri ile eklerinin Anayasanın Başlangıcı ile 2 nci, 6 ncı ve 91 inci maddelerine göre iptali gerekir.

2) 03.06.2011 Tarihli ve 639 Sayılı 'Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 14 üncü Maddesinin (2) Numaralı Fıkrasının Anayasaya Aykırılığı

639 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 14 üncü maddesinin (2) numaralı fıkrasında, Rehberlik ve Teftiş Başkanlığının çalışma usûl ve esasları ile müfettiş yardımcılığına alınma, bunların yetiştirilmeleri ve diğer hususların yönetmelikle düzenleneceği belirtilmiştir.

Anayasanın 7 nci maddesinde yasama yetkisinin Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisine ait olduğu ve bu yetkinin devredilemeyeceği; 8 inci maddesinde, yürütme yetkisi ve görevinin, Cumhurbaşkanı ve Bakanlar Kurulu tarafından, Anayasaya ve kanunlara uygun olarak kullanılacağı; 112 nci maddesinin ikinci fıkrasında, her bakanın Başbakana karşı sorumlu olup, ayrıca kendi yetkisi içindeki işlerden ve emri altındakilerin eylem ve işlemlerinden sorumlu olacağı; 124 üncü maddesinde, Başbakanlık, bakanlıklar ve kamu tüzel kişilerinin, kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve tüzüklerin uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla yönetmelik çıkarabileceği; 128 inci maddesinin ikinci fıkrasında, memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ile diğer özlük işlerinin kanunla düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.

Öte yandan, 3046 sayılı Bakanlıkların Kuruluş ve Görev Esasları Hakkında Kanunun 21 inci maddesinin birinci fıkrasında, bakanın, bakanlık teşkilatının en üst amiri olduğuna yer verilmiş; ikinci fıkrasında, bakanların, bakanlık hizmetlerini mevzuata, Hükümetin genel siyasetine, milli güvenlik siyasetine, kalkınma planlarına ve yıllık programlara uygun olarak yürütmekle ve bakanlığın faaliyet alanına giren konularda diğer bakanlıklarla işbirliği ve

koordinasyonu sağlamakla görevli ve başbakana karşı sorumlu oldukları belirtilmiş; üçüncü fıkrasında ise, her bakanın ayrıca emri altındakilerin faaliyet ve işlemlerinden de sorumlu olup, bakanlık merkez, taşra ve yurtdışı teşkilatı ile bağlı ve ilgili kuruluşların faaliyetlerini, işlemlerini ve hesaplarını denetlemekle görevli ve yetkili olduğu açıkça hüküm altına alınmıştır. Aynı hükümler, 639 sayılı Gıda, tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında KHK'nin 4 üncü maddesinin (1) numaralı fıkrasının (c) bendinde, Bakanlık faaliyetlerini ve işlemlerini denetlemek, yönetim sistemlerini gözden geçirmek, teşkilat yapısı ve yönetim süreçlerinin etkililiğini gözetmek ve yönetimin geliştirilmesini sağlamak biçiminde ifade edilmiştir.

3046 sayılı Kanunun 21 inci ve 639 sayılı KHK'nin 4 üncü maddesinde belirtilen, Bakanlığın faaliyet ve işlemlerini denetleme görev ve yetkisini bakan kendi eliyle yapamayacağına göre, bu işleri doğrudan Bakana bağlı olarak ve Bakan adına yapmak üzere, 639 sayılı KHK'nin 14 üncü maddesiyle Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı kurulmuş ve (1) numaralı fıkrası ile Rehberlik ve Teftiş Başkanlığına, Bakanın emri ve onayı üzerine Bakan adına, bakanlık teşkilatının her türlü faaliyet ve işlemleriyle ilgili olarak teftiş, inceleme ve soruşturma yapma görevleri verilmiştir.

Bakanın Anayasal sorumluluğunu yerine getirmesinin uzantısı olarak kurulan ve bu derece önemli görevler yüklenen Rehberlik ve Teftiş Başkanlığında görevli müfettişlik mesleğine ilk adımın atıldığı Müfettiş Yardımcılığına giriş için, 14 üncü maddenin (2) numaralı fıkrasında, hiçbir ölçüt getirilmeden ve sınır çizilmeden Müfettiş Yardımcılığı mesleğine giriş, yetiştirilme, yeterlik sınavlarının usul ve esasları, Müfettişliğe yükselme ile görev, yetki ve sorumluluklarını, Başkanlığın çalışma usul ve esasları ile diğer hususları düzenleme yetkisi yürütme organına devredilmiştir.

Memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ile diğer özlük işlerinin kanunla düzenlenmesi, Anayasanın statü hukukuna ilişkin temel bir kuralı iken; 639 sayılı KHK'nin 14 üncü maddesinin (2) numaralı fıkrası ile hiçbir ölçüt getirilmeden ve sınırlar çizilmeden Müfettiş Yardımcılığı mesleğine giriş şartları, yetiştirilmeleri, yeterlik sınavının usul ve esasları, Müfettişliğe yükselme ve bunların görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usul ve esaslarını belirleme yetkisinin yönetmeliğe bırakılarak yürütme organına devredilmesi, Anayasanın 7 nci, 8 inci ve 128 inci maddelerine açıkça aykırıdır.

Yukarıda açıklanan gerekçelerle, 639 sayılı Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 14 üncü maddesinin (2) numaralı fıkrası, Anayasanın 7 nci, 8 inci ve 128 inci maddelerine aykırı olduğundan iptali gerekir.

3) 03.06.2011 Tarihli ve 639 Sayılı 'Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin Geçici 3 üncü Maddesinin (1) Numaralı Fıkrasının (a) Bendinin Anayasaya Aykırılığı

639 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 3 üncü maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendinde, Tarım ve Köyişleri Bakanlığında Müsteşar, Müsteşar Yardımcısı, Koruma ve Kontrol Genel Müdürü, Teşkilatlanma ve Destekleme Genel Müdürü, Tarımsal Üretim ve Geliştirme Genel Müdürü, Tarımsal Araştırmalar Genel Müdürü, Personel Genel Müdürü, Teftiş Kurulu Başkanı, Strateji Geliştirme Başkanı, I. Hukuk Müşaviri, Bakanlık Müşaviri, Genel Müdür Yardımcısı, Dış İlişkiler ve Avrupa Birliği Koordinasyon Dairesi

Başkanı, İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanı, Yayın Dairesi Başkanı, Daire Başkanı, Basın ve Halkla İlişkiler Müşaviri, İl Müdürü, kadrolarında bulunanların görevlerinin hiçbir işleme gerek kalmaksızın sona ereceği; bunların ekli (2) sayılı listede ihdas edilen Bakanlık Müşaviri kadrolarına hâlen bulundukları kadro dereceleriyle hiçbir işleme gerek kalmaksızın atanmış sayılacakları hüküm altına alınmaktadır.

07.08.1991 tarihli ve 441 sayılı Tarım ve Köyişleri Bakanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 7 nci maddesinde yer verilen müsteşar ve müsteşar yardımcılar, 639 sayılı KHK'nin 5 inci maddesinde aynı isimle; 441 sayılı KHK'nin 8 inci maddesinde sayılan Ana Hizmet Birimlerinden, Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü, 639 sayılı KHK'nin 6 ncı maddesinde Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü adıyla; Teşkilatlanma ve Destekleme Genel Müdürlüğü, görevlerinin Tarım Reformu Genel Müdürlüğüne devri nedeniyle bu adla, Tarımsal Üretim ve Geliştirme Genel Müdürlüğü, Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü adıyla; Tarımsal Araştırmalar Genel Müdürlüğü, Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü adıyla; Dış İlişkiler ve Avrupa Koordinasyon Dairesi Başkanlığı, Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü adıyla; 441 sayılı KHK'nin 20 nci maddesindeki Yardımcı Birimlerden Personel Genel Müdürlüğü, 639 sayılı KHK'nin 6 ncı maddesinde aynı isimle; İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı, Destek Hizmetleri Daire Başkanı adıyla; 441 sayılı KHK'nin 14 üncü maddesindeki Danışma ve Denetim Birimlerinden Teftiş Kurulu Başkanlığı, 639 sayılı KHK'nin 6 ncı maddesinde Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı adıyla; Hukuk Müşavirliği, aynı adla; Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği, aynı adla; Bakanlık Müşavirleri, 639 sayılı KHK'nin 21 inci maddesinde aynı adla yer almıştır. 441 sayılı KHK'de yer alıp ve 639 sayılı KHK'nin geçici 3 üncü maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendinde sayılanlardan 639 sayılı KHK'nin 6 ncı maddesinde yer almayanlar sadece Yayın Dairesi Başkanı, Daire Başkanı ve İl Müdürü kadrolarıdır. Bunun nedeni söz konusu kadro görev unvanlarının 639 sayılı KHK'de öngörülen Bakanlık teşkilatında olmaması değil; teşkilatlanmaya ilişkin düzenlemelerin Genel Müdürlüklere bağlı daire başkanlıkları ile taşra teşkilatına ilişkin il müdürlükleri düzeyinde düzenlenmemesindendir.

Bu bağlamda 441 sayılı KHK'de yer alan ve 639 sayılı KHK'nin geçici 3 üncü maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendinde sayılan kadro görev unvanlarının tamamı aynı veya değişik adlar altında 639 sayılı KHK'de öngörülen Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının kadro görev unvanları arasında yer almaktadır.

Anayasa Mahkemesinin birçok kararında belirtildiği üzere, Anayasanın 2 nci maddesindeki hukuk devleti, insan haklarına saygı gösteren, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, eylem ve işlemleri hukuka uygun olan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup, bunu geliştirerek sürdüren, Anayasaya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa ve hukukun üstün kurallarıyla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık, yasaların üstünde Anayasanın ve yasakoyucunun da uyması gereken temel hukuk ilkelerinin bulunduğu bilincinde olan devlettir.

Hukuk devleti, hukuk normlarının öngörülebilir olmasını, bireylerin tüm işlem ve eylemlerinde devlete güven duyabilmesini, devletin de yasal düzenlemelerinde bu güven duygusunu zedeleyici yöntemlerden kaçınmasını gerektirir. Hukukî güvenliğin bir sonucu da kazanılmış haklara saygı gösterilmesi ilkesidir. Kazanılmış hak, kişinin bulunduğu statüden doğan ve kendisi yönünden kesinleşmiş ve kişisel alacak niteliğine dönüşmüş olan haktır. Kişilerin hukuk düzenine güvenerek elde ettikleri hakların sonradan çıkarılacak yasal düzenlemelerle ihlal edilmemesi bu ilkenin gereğidir.

657 sayılı Kanunun Temel ilkeler başlıklı 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (B) bendinde kariyer, Devlet memurlarına yaptıkları hizmetler için gerekli bilgilere ve yetiştirme şartlarına uygun şekilde, sınıfları içinde en yüksek derecelere kadar ilerleme imkanını sağlamaktır şeklinde; liyakat ise, Devlet kamu hizmetleri görevlerine girmeyi, sınıflar içinde ilerleme ve yükselmeyi, görevin sona erdirilmesini liyakat sistemine dayandırmak ve bu sistemin eşit imkanlarla uygulanmasında Devlet memurlarını güvenliğe sahip kılmaktır şeklinde tanımlanmıştır.

441 sayılı KHK'de yer alan ana hizmet, danışma ve denetim ile yardımcı birimlerden, 639 sayılı KHK'nin geçici 3 üncü maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendinde sayılı kadro görev unvanlarına ilişkin birimler kapatılmayıp, aynı veya başka isimler altında 639 sayılı KHK'nin 5 inci, 6 ncı ve 21 inci maddelerinde Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı bünyesinde teşkilatlandırıldığına; ismi değiştirilen ve değiştirilmeyen söz konusu teşkilatlardaki Müsteşar, Müsteşar Yardımcısı, Koruma ve Kontrol Genel Müdürü, Teşkilatlanma ve Destekleme Genel Müdürü, Tarımsal Üretim ve Geliştirme Genel Müdürü, Tarımsal Araştırmalar Genel Müdürü, Personel Genel Müdürü, Teftiş Kurulu Başkanı, Strateji Geliştirme Başkanı, I. Hukuk Müşaviri, Bakanlık Müşaviri, Genel Müdür Yardımcısı, Dış İlişkiler ve Avrupa Birliği Koordinasyon Dairesi Başkanı, İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanı, Yayın Dairesi Başkanı, Daire Başkanı, Basın ve Halkla İlişkiler Müşaviri, İl Müdürü kadrolarında bulunanlar, söz konusu görevlere 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun kariyer ve liyakat ilkeleri çerçevesinde yükseldiğine ve dolayısıyla bu görevler kendileri yönünden hukuken kesinleşmiş ve kişisel alacak niteliğine dönüştüğüne ve söz konusu genel müdürlük ve daire başkanlığı ile il müdürlüklerinin kapatılması gibi hukuksal bir zorunluluk da söz konusu olmadığına göre, bu görevleri statü hukukuna göre yürüten kamu görevlilerinin yasayla, 'Bakanlık Müşavirliği' gibi pasif bir göreve atanmaları, Yasanın öngördüğü güvenliklerinin ortadan kaldırılarak, statü hukukunun gereği olan kazanılmış haklarının ellerinden alınması demektir. Dolayısıyla, kazanılmış hakları ortadan kaldıran söz konusu düzenlemeler Anayasanın 2 nci maddesindeki hukuk devleti ilkesine aykırıdır.

Öte yandan geçici 3 üncü maddenin (5) numaralı fıkrasında, bu madde uyarınca Bakanlık kadrolarına atanan veya atanmış sayılanların yeni kadrolarına atandıkları veya atanmış sayıldıkları tarih itibarıyla eski kadrolarına ilişkin olarak en son ayda aldıkları aylık, ek gösterge, her türlü zam ve tazminatlar, makam, görev ve temsil tazminatları, ek ödeme, ikramiye (bir aya isabet eden tutar) ve sözleşme ücretleri ile diğer malî hakları (ilgili mevzuatı uyarınca fiilî çalışmaya bağlı fazla mesai ücreti ile fiilen yapılan ders karşılığı ödenen ek ders ücreti hariç) toplamının net tutarının, atandıkları veya atanmış sayıldıkları yeni kadroları için öngörülen aylık, ek gösterge, her türlü zam ve tazminatlar, makam, görev ve temsil tazminatları, ek ödeme, ikramiye (bir aya isabet eden tutar) ve ücretleri ile diğer malî hakları (ilgili mevzuatı uyarınca fiilî çalışmaya bağlı fazla mesai ücreti ile fiilen yapılan ders karşılığı ödenen ek ders ücreti hariç) toplamının net tutarından fazla olması hâlinde aradaki fark tutarının, farklılık giderilinceye kadar atandıkları veya atanmış sayıldıkları kadrolarda kaldıkları sürece herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın tazminat olarak ödeneceği belirtilerek; atamaları bu şekilde yapılanların mali haklarının korunduğu gibi bir izlenim yaratılmaktadır.

Ancak fıkra, 'toplam net tutarının' ibaresinden sonra parantez içinde 'bu tutar sabit bir değer olarak esas alınır' ifadesine yer verilerek, kadro görev unvanlarına ait aylık net hak edişleri sabitlenmiştir. Bu durumda örneğin müsteşarın en son aldığı net maaşı 100 TL ve Bakanlık Müşavirinin maaşı ise 90 TL ise aradaki 10 TL içinde bulunulan ayda tazminat olarak ödenerek maaşı yine 100 TL olacak; örneğin yıllık %11 oranındaki enflasyonun maaşlara yansıtılmasından dolayı bir sonraki ay müsteşar maaşı 111 TL, Bakanlık Müşaviri maaşı da

100 TL olduğunda ise, net maaş sabitlendiğinden dolayı, müsteşar iken Yasayla Bakanlık Müşavirliği görevine atanan kişiye herhangi bir ödemede bulunulmayacak, kişinin maaşı nominal olarak yine 100 TL olurken; reel olarak 90 TL'ye gerileyecektir. Dolayısıyla kazanılmış statü kaybının yanında kazanılmış mali hak kaybı da söz konusu olduğundan iptali istenen düzenlemeler Anayasanın 2 nci maddesindeki hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmamaktadır.

Ayrıca, kamu görevlilerinin atanmalarındaki usule göre görevlerinden el çektirilmeleri, statü hukukunun temel bir ilkesidir. Siyasi iktidarın Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının üst yönetimi yanında taşra teşkilatında da mutlak bir siyasi kadrolaşmaya gitmek için üst yönetim ve taşra teşkilatının yönetim kadrolarını Yasayla boşaltması, bu yönden de hukuk devleti ilkesine aykırıdır.

Diğer yandan, Yasa ile hem müsteşar, hem il müdürü 'Bakanlık Müşaviri' görevine atanmaktadır. Anayasanın 10 uncu maddesindeki, 'yasa önünde eşitlik ilkesi' hukuksal durumları aynı olanlar için söz konusudur. Bu ilke ile eylemli değil, hukuksal eşitlik öngörülmüştür. Eşitlik ilkesinin amacı, aynı durumda bulunan kişilerin yasalar karşısında aynı işleme bağlı tutulmalarını sağlamak, ayırım yapılmasını ve ayrıcalık tanınmasını önlemektir. Bu ilkeyle, aynı durumda bulunan kimi kişi ve topluluklara ayrı kurallar uygulanarak yasa karşısında eşitliğin çiğnenmesi yasaklanmıştır. Yasa önünde eşitlik, herkesin her yönden aynı kurallara bağlı tutulacağı anlamına gelmez. Durumlarındaki özellikler, kimi kişiler ya da topluluklar için değişik kuralları ve uygulamaları gerektirebilir. Aynı hukuksal durumlar aynı, ayrı hukuksal durumlar farklı kurallara bağlı tutulursa Anayasada öngörülen eşitlik ilkesi zedelenmez. Statü hukukunda müsteşar ile il müdürü farklı hiyerarşik kademe ve kadro unvanlarına karşılık geldiği halde; bunlar bir, aynı ve eşitlermiş gibi müsteşardan il müdürüne kadar olanların Yasayla 'Bakanlık Müşaviri' görevlerine atanmaları Anayasanın 10 uncu maddesindeki 'yasa önünde eşitlik ilkesi' ile bağdaşmaz.

Anayasanın 36 ncı maddesinde, herkesin meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahip olduğu; 125 inci maddesinde ise, idarenin her türlü eylem ve işlemine karşı yargı yolunun açık olduğu belirtilmiştir.

Kamu görevlilerinin, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun kariyer ve liyakat ilkelerine göre yükseldikleri ve hukuki güvenliğe sahip kılındıkları müsteşar, müsteşar yardımcısı, genel müdür, başkan, il müdürü ve benzeri kadro unvanlarından, 'Bakanlık Müşavirliği' görevine olağan hukuki yol olan idari işlemle atamalarının yapılması durumunda kullanabilecekleri Anayasal güvence altındaki hak arama özgürlüğü ile yetkili yargı mercilerine dava açma haklarının, Yasayla atanmaları suretiyle ellerinden alınması Anayasanın 36 ncı ve 125 inci maddelerine aykırıdır.

Yukarıda açıklanan gerekçelerle 639 sayılı 'Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin geçici 3 üncü maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendi, Anayasanın 2 nci, 10 uncu, 36 ncı ve 125 inci maddelerine aykırı olduğundan iptali gerekir.

III. YÜRÜRLÜĞÜ DURDURMA İSTEMİNİN GEREKÇESİ

6223 sayılı Yetki Yasasının iptali veya yürürlüğünün durdurulması durumunda 633 sayılı KHK yasal dayanaktan yoksun kalacağı için, yürürlüğünün durdurulması gerektiği değerlendirilmektedir.

08.06.2011 tarihli ve 27958 Mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 639 sayılı Gıda, tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 14 üncü maddesinin (2) numaralı fıkrasında, hiçbir ölçüt getirilmeden ve sınır çizilmeden Müfettiş Yardımcılarının mesleğe giriş şartlarını, yeterlik sınavlarının usul ve esaslarını, Müfettişliğe yükselmelerini, görev, yetki ve sorumluluklarını, Başkanlığın çalışma usul ve esasları düzenleme yetkisi yürütme organına devredilerek Anayasanın 7 nci, 8 inci ve 128 inci maddelerine aykırı düzenleme yapılmıştır.

Bakanın Anayasal sorumluluğunu yerine getirmesinin uzantısı olarak kurulan ve bu derece önemli görevler yüklenen Rehberlik ve Teftiş Başkanlığında görevli müfettişlik mesleğine ilk adım atıldığı Müfettiş Yardımcılığına giriş şartlarının, yeterlik sınavlarının usul ve esaslarının, Müfettişliğe atanmanın, müfettişlerin görev, yetki ve sorumlulukları ile Rehberlik ve Teftiş Başkanlığının çalışma usul ve esaslarını düzenleme yetkisinin idareye bırakılması, bağımsız ve tarafsız yürütülmesi gereken denetim, teftiş, soruşturma ve rehberlik görevlerinin, müfettiş yardımcılığı giriş ve yeterlik sınavları ile Rehberlik ve Teftiş Başkanlığının çalışma esas ve usulleri üzerinden siyasallaştırılarak kamu yararından koparılmasına yol açacaktır. Yasanın yürürlüğe girmiş olması, söz konusu siyasallaşmayı bugünden başlatmanın yolunu açmış; söz konusu siyasallaşmanın devlete ve kamu yönetimine vereceği maddi ve manevi zararlar güncel hale gelmiştir.

639 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 3 üncü maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendiyle Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının merkez ve taşra teşkilatının üst yönetim kadrolarının liyakat ve kariyer ilkeleri yerine, siyasi atamalar yapmak için yasayla boşaltılması ve bu kadrolarda bulunanların 'Bakanlık Müşaviri' kadrolarına atanmalarının öngörülmesi; kazanılmış hakları ortadan kaldıran, 'yasa önünde eşitlik ilkesi' ile bağdaşmayan ve kişilerin hak arama özgürlükleri ile yetkili yargı mercilerine dava açma haklarını ellerinden alan, tüm bu yönleriyle de Anayasaya aykırı düzenlemelerdir. Yasayla boşaltılmış bulunan il müdürü ve üstü yönetici kadrolarına siyasal iktidarın tarafgirlik ölçütleri bağlamında atamalar yapmasının önü açılırken; bu kadrolara kariyer ve liyakat ilkeleri çerçevesinde yükselen kadro görev unvanlarının hukuki sahibi olan kamu görevlileri ise, telafisi mümkün olmayan zararlarla karşı karşıya gelmiş bulunmaktadır.

Öte yandan, Anayasal düzenin hukuka aykırı kural ve düzenlemelerden en kısa sürede arındırılması, hukuk devleti sayılmanın en önemli gerekleri arasında sayılmaktadır. Anayasaya aykırılıkların sürdürülmesi, özenle korunması gereken hukukun üstünlüğü ilkesini de zedeleyecektir. Hukukun üstünlüğünün sağlanamadığı bir düzende, kişi hak ve özgürlükleri güvence altında sayılamayacağından, bu ilkenin zedelenmesi hukuk devleti yönünden giderilmesi olanaksız durum ve zararlara yol açacaktır.

Bu zarar ve durumların doğmasını önlemek amacıyla, Anayasaya açıkça aykırı olan ve iptali istenen hükümlerin iptal davası sonuçlanıncaya kadar yürürlüklerinin de durdurulması istenerek Anayasa Mahkemesine dava açılmıştır.

IV. SONUÇ VE İSTEM

03.06.2011 tarihli ve 639 sayılı 'Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin;

1) Tümü ve ayrı ayrı tüm maddeleri ile ekleri Anayasanın Başlangıcı ile 2 nci, 6 ncı ve 91 inci maddelerine;

2) 14 üncü maddesinin (2) numaralı fıkrası, Anayasanın 7 nci, 8 inci ve 128 inci maddelerine;

3) Geçici 3 üncü maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendi, Anayasanın 2 nci, 10 uncu, 36 ncı ve 125 inci maddelerine;

aykırı olduklarından iptallerine ve uygulanmaları halinde giderilmesi güç ya da olanaksız zarar ve durumlar olacağı için, iptal davası sonuçlanıncaya kadar yürürlüklerinin durdurulmasına karar verilmesine ilişkin istemimizi saygı ile arz ederiz.'

B- 5.8.2011 Günlü Ek Dava Dilekçesinin Gerekçe Bölümü Şöyledir:

II. GEREKÇELER

1) 03.06.2011 Tarihli ve 639 Sayılı 'Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin; 32 nci Maddesinin (1) Numaralı Fıkrasındaki, " ve Tarım Reformu Genel Müdürlüğüne " İbaresine ile " ile 3155 sayılı Tarım Reformu Genel Müdürlüğünün Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna " İbaresinin; (2) Numaralı Fıkrasındaki ' ' ile 26/2/1985 tarihli ve 3155 sayılı Tarım Reformu Genel Müdürlüğünün Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun " İbaresine ile (3) Numaralı Fıkrasındaki " ile Tarım Reformu Genel Müdürlüğüne ait kadrolar " İbaresinin; Geçici 1 nci Maddesindeki, " ile kapatılan Tarım Reformu Genel Müdürlüğüne " İbaresinin; Geçici 2 nci Maddesinin (1) Numaralı Fıkrasının Birinci Cümlesindeki, "... ve kapatılan Tarım Reformu Genel Müdürlüğü " ile İkinci Cümlesindeki, " ve kapatılan Tarım Reformu Genel Müdürlüğüne " ve " ile mülkiyeti kapatılan Tarım Reformu Genel Müdürlüğüne ait olanlar " İbarelerinin; (2) Numaralı Fıkrasının Birinci Cümlesindeki, " ve kapatılan Tarım Reformu Genel Müdürlüğü " ile İkinci Cümlesindeki, " ve kapatılan Tarım Reformu Genel Müdürlüğünün " ibaresinin; (3) Numaralı Fıkrasındaki " ve kapatılan Tarım Reformu Genel Müdürlüğünü " İbaresinin; Geçici 3 ncü Maddesinin (1) Numaralı Fıkrasının (b) Bendindeki, 'Kapatılan Tarım Reformu Genel Müdürlüğünde, Genel Müdür, Genel Müdür Yardımcısı, Teftiş Kurulu Başkanı, I. Hukuk Müşaviri, Arazi İşleri Dairesi Başkanı, Destekleme Dairesi Başkanı, Kamulaştırma, Toplulaştırma ve Dağıtım Dairesi Başkanı, Personel ve Eğitim Dairesi Başkanı, İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanı, Bölge Müdürü, " İfadeleri ile (2) Numaralı Fıkrasındaki, " Kapatılan Tarım Reformu Genel Müdürlüğünün merkez ve taşra teşkilatında, Bölge Müdür Yardımcısı, Şube Müdürü ve Müdür kadrolarında bulunanlar ile " İfadesinin; (3) Numaralı Fıkrasının (b) Bendindeki, 'Kapatılan Tarım Reformu Genel Müdürlüğünün kadro ve pozisyonlarında çalışmakta olan personelden, merkez teşkilatında çalışmakta olan personel Bakanlığın merkez teşkilatına, taşra teşkilatında görev yapmakta olan personel ise bulundukları ilin Bakanlık taşra teşkilatına başka bir işleme gerek kalmaksızın aynı unvanlı kadro ve pozisyonlara, devredilmiş ve atanmış sayılır.' Tümcenin; (4) Numaralı Fıkrasının Birinci Cümlesindeki, " ve kapatılan Tarım Reformu Genel Müdürlüğünde " İbaresine ile İkinci Cümlesindeki, " ve kapatılan Tarım Reformu Genel Müdürlüğü " İbaresinin; (5) Numaralı Fıkrasındaki, " ve kapatılan Tarım Reformu Genel Müdürlüğüne " İbaresinin; (6) Numaralı Fıkrasının; Geçici 4 ncü Maddesindeki, " ve kapatılan Tarım Reformu Genel Müdürlüğünün " İbaresinin; Geçici 8 nci Maddesinin (1)

Numaralı Fıkrasındaki, " ve kapatılan Tarım Reformu Genel Müdürlüğünün " İbaresinin ve 33 ncü Maddesinin Anayasaya Aykırılığı

639 Sayılı 'Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 32 nci maddesi ile Tarım Reformu Genel Müdürlüğü kapatılır ve 26.02.1985 tarihli ve 3155 sayılı Tarım Reformu Genel Müdürlüğünün Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılırken; 639 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 6 ncı maddesinde, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının hizmet birimleri arasında Tarım Reformu Genel Müdürlüğü'ne yer verilmiş ve 11 nci maddesinde ise Tarım Reformu Genel Müdürlüğü'nün görevleri sayılmıştır.

Anayasanın 44 ncü maddesinin birinci fıkrasında, Devletin, toprağın verimli olarak işletilmesini korumak ve geliştirmek, erozyonla kaybedilmesini önlemek ve topraksız olan veya yeter toprağı bulunmayan çiftçilikle uğraşan köylüye toprak sağlamak amacıyla gerekli tedbirleri alacağı; Kanunun, bu amaçla değişik tarım bölgeleri ve çeşitlerine göre toprağın genişliğini tespit edebileceği; topraksız olan veya yeter toprağı bulunmayan çiftçiye toprak sağlanmasının, üretimin düşürülmesi, ormanların küçülmesi ve diğer toprak ve yer altı servetlerinin azalması sonucunu doğurmayacağı hükme bağlanırken; ikinci fıkrasında ise, bu amaçla dağıtılan toprakların bölünemeyeceği, miras hükümleri dışında başkalarına devredilemeyeceği ve ancak dağıtılan çiftçilerle mirasçıları tarafından işletilebileceği; bu şartların kaybı halinde, dağıtılan toprağın Devletçe geri alınmasına ilişkin esasların kanunla düzenleneceği kuralları getirilmiştir.

Anayasanın, Devlete yüklediği bu görevlere ilişkin olarak 26.02.1985 tarihli ve 3155 sayılı Tarım Reformu Genel Müdürlüğünün Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun Amaç başlıklı 1 nci maddesinde aynen; 'Bu Kanunun amacı; uygulama alanlarında toprağın verimli olarak işletilmesi, verimliliğinin korunması ve geliştirilmesi, toprağın erozyonla kaybedilmesini ve tarım arazisinin parçalanmasının önlenmesi, az topraklı ve topraksız çiftçilerin topraklandırılması, desteklenmesi ve eğitilmesi, tarımda istihdam imkanlarının geliştirilmesi, teknolojik gelişmeyi hızlandıran, ekonomik verimliliği ve değerlendirmeyi ön planda tutan bir yapının kurulması için Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığına bağlı kamu tüzelkişiliğine sahip katma bütçeli Tarım Reformu Genel Müdürlüğünün kurulmasına, teşkilat ve görevlerine dair esasları düzenlemektir.'

denilirken;

Genel Müdürlüğün görevleri 2 nci maddesinde;

'Tarım Reformu Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

1. Genel olarak;

Uygulama alanlarının öncelik sıralarının tespit edilmesi ile ilgili ön etüt ve araştırmaları yapmak, tarım reformunun uygulanacağı alanı bağlı bulunduğu Bakanlık Makamına teklif etmek.

2. Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenen uygulama bölgelerinde;

a) Devletin hüküm ve tasarrufu altında veya Hazine adına tescilli olup, kamu hizmetlerinde kullanılmak üzere tahsis edilmemiş olan tarım arazisinin, topraksız veya yeter

toprağı bulunmayan çiftçilere zirai aile işletmeleri kurabilecek şekilde dağıtılmasını veya kiralanmasını, ayrıca bu çiftçilerin teçhiz edilmelerini, desteklenmelerini, eğitilmelerini sağlamak ve teşkilatlanmalarını teşvik etmek,

b) Ekonomik üretime imkan vermeyecek şekilde parçalanmış tarım arazisini toplulaştırmak ve çiftçi ailelerinin geçimini sağlamaya ve aile işgücünü değerlendirmeye yetmeyecek derecede parçalanmasına ve küçülmesine engel olmak,

c) Toprak - su kaynaklarının teknolojik ve ekonomik gereklere göre kullanılmasını ve kullanma haklarının düzenlenmesini sağlamak,

d) Toprağın verimli bir şekilde işletilmesini, işletilmesinin korunmasını, birim alandan azami ekonomik verim alınmasını, zirai üretimin sürekli olarak artırılmasını sağlamak.

e) Yeni yerleşim yerleri kurulması, mevcut yerleşim yerlerine eklemeler yapılması için tedbirler almak ve bu konuda ilgili kuruluşlarla işbirliği yapmak,

f) Tarım arazisinin esas olarak tarımda kullanılmasını, mecburi hallerle sınırlı kalmak kaydıyla, tarım arazisinin tarım dışı amaçlara tahsisini sağlamak.

3. Çeşitli kanunlar ve Bakanlar Kurulu Kararı ile kendisine verilen diğer görevleri yapmak.'

şeklinde hüküm altına alınmıştır.

Buna karşın, 639 Sayılı 'Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 2 nci maddesinde Bakanlığın görevleri, '(1) Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının görevi; bitkisel ve hayvansal üretim ile su ürünleri üretiminin geliştirilmesi, tarım sektörünün geliştirilmesine ve tarım politikalarının oluşturulmasına yönelik araştırmalar yapılması, gıda üretimi, güvenliği ve güvenilirliği, kırsal kalkınma, toprak, su kaynakları ve biyoçeşitliliğin korunması, verimli kullanılmasının sağlanması, çiftçinin örgütlenmesi ve bilinçlendirilmesi, tarımsal desteklemelerin etkin bir şekilde yönetilmesi, tarımsal piyasaların düzenlenmesi gibi ana faaliyet konularının gerçekleştirilmesine yönelik çalışmalar yapmak; gıda, tarım ve hayvancılığa yönelik genel politikaları belirlemek, uygulanmasını izlemek ve denetlemektir.'

şeklinde düzenlenirken;

Bakanlığın hizmet birimi olan Tarım Reformu Genel Müdürlüğünün görevleri ise 11 nci maddesinde;

'(1) Tarım Reformu Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

a) Rekabetçi bir tarım sektörünün oluşturulması, fiziki potansiyelin, çevre ve arazinin geliştirilmesi, kırsal alanlardaki yaşam kalitesinin ve ekonomik çeşitliliğin iyileştirilmesi, yerel kırsal kalkınma kapasitesinin oluşturulması için programlar hazırlamak, uygulamak ve izlemek.

b) Tarımsal ve kırsal kalkınma desteklerinin uygulanmasına ilişkin gerekli işlemleri yapmak, kontrol etmek ve ödemeler arasındaki uyumu sağlamak.

c) Üreticilerin bilgi düzeyini yükseltmek; kooperatif, birlik ve diğer üretici örgütlerinin kurulmasına izin vermek; kooperatif, birlik, oda, üretici örgütleri ve bunların iştiraklerini denetlemek, desteklemek; bunların eylem ve işlemlerinin hukuka uygun olarak sonuçlandırılması için gerekli tedbirleri almak.

ç) Toprak ve sulama suyu analiz laboratuvarlarının kuruluş esaslarını belirlemek; arazi, toprak, su kaynakları ile ilgili analizleri ve toprak, arazi ve su sınıflandırması yapmak.

d) Arazi edindirme işlemlerini yapmak, tarımsal arazilerin parçalanmasını önlemek, arazi düzenlemesi ve toplulaştırması yapmak ve yaptırmak.

e) Tarımsal mekanizasyon konusunda politika ve stratejileri tespit etmek, plan ve projeler hazırlamak ve uygulamaya aktarılmasını sağlamak, tarımsal mekanizasyon düzeyinin yükseltilmesi için gerekli çalışmaları yapmak.

f) Çiftçi eğitimi, tarımsal yayım ve danışmanlık hizmetlerini yürütmek.

g) Çifilik muhasebe veri ağını kurmak ve işletmek.

ğ) Tarımsal verileri toplamak ve istatistikleri oluşturmak.

h) Entegre idare ve kontrol sistemi dâhil olmak üzere, görev alanına giren konularda bilgi sistemleri kurmak, işletmek ve güncel tutmak.

ı) Tarımsal sulamada verimliliği arttırmak, uygun sulama tekniklerinin kullanılmasını sağlamak, uygun sulama tesislerini yaptırmak, toprak kaynaklarını korumak ve tarla içi geliştirme hizmetlerini yürütmek.

i) Küresel iklim değişiklikleri, tarımsal çevre, kuraklık, çölleşme, diğer tarımsal afetler ve tarım sigortası ile ilgili hizmetleri yürütmek, tabii afetlerden zarar gören çiftçilere özel mevzuatında yer alan esaslar çerçevesinde yardım yapmak.

j) El sanatlarını geliştirmek.

k) Görev alanına giren konularda ihtiyaç duyulacak her türlü eğitim faaliyetini düzenlemek.

l) Tarımsal ürünlerin pazarlanması ile ilgili çalışmalar yapmak.

m) Avrupa Birliği kaynakları ve diğer uluslararası kaynaklarla yürütülen kırsal kalkınma programlarına ilişkin koordinasyonu sağlamak.

n) 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu ile verilen görevleri yapmak.

o) 5648 sayılı Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun uyarınca kurulan İzleme Komitesinin sekretarya işlemlerini yürütmek.

ö) Tarım sektörüne ve kırsal kesimlere verilecek desteklere ilişkin çalışmalar yapmak, teklifte bulunmak ve 5488 sayılı Tarım Kanunu uyarınca kurulan Tarımsal Destekleme ve Yönlendirme Kurulunun sekretarya hizmetlerini yürütmek.

p) Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.'

Biçiminde hüküm altına alınarak; Anayasanın 44 ncü maddesinde Devlete yüklenen, 'topraksız olan veya yeter toprağı bulunmayan çiftçilikle uğraşan köylüye toprak sağlamak amacıyla gerekli tedbirleri alır.' görevine 639 sayılı KHK'de ne Bakanlığın görevlerinin düzenlendiği 2 nci maddesinde, ne de Tarım Reformu Genel Müdürlüğünün görevlerinin düzenlendiği 11 nci maddesinde yer verilmemiştir.

Anayasanın 44 ncü maddesinde Devlete yüklenen görevleri yerine getirmek üzere 26.02.1985 tarihli ve 3155 sayılı Tarım Reformu Genel Müdürlüğünün Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile kurulan Tarım Reformu Genel Müdürlüğü, bir yandan 639 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 32 nci maddesi ile kapatılır ve aynı maddeyle 26.02.1985 tarihli ve 3155 sayılı Tarım Reformu Genel Müdürlüğünün Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılırken; diğer yandan Anayasanın 44 ncü maddesinde Devlete yüklenen, 'topraksız olan veya yeter toprağı bulunmayan çiftçilikle uğraşan köylüye toprak sağlamak amacıyla gerekli tedbirleri alır.' görevine, 639 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 6 ncı veya 11 nci maddelerinde ya da başka herhangi bir maddesinde yer verilmemesi, Anayasanın 44 ncü maddesi hükümleriyle bağdaşmamakta ve Anayasanın 44 ncü maddesine aykırılık oluşturmaktadır.

Öte yandan, 26.02.1985 tarihli ve 3155 sayılı Tarım Reformu Genel Müdürlüğünün Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunu yürürlükten kaldıran 639 sayılı Kanun Hükmünde Kararname, 639 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 33 ncü maddesiyle yürürlüğe girdiğinden, 639 sayılı KHK'nin 33 ncü maddesi de aynı gerekçeyle Anayasanın 44 ncü maddesine aykırıdır.

Yukarıda açıklandığı üzere; 639 sayılı 'Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin; 32 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasındaki, " ve Tarım Reformu Genel Müdürlüğüne " ibaresi ile " ile 3155 sayılı Tarım Reformu Genel Müdürlüğünün Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna " ibaresi; (2) numaralı fıkrasındaki ' ' ile 26/2/1985 tarihli ve 3155 sayılı Tarım Reformu Genel Müdürlüğünün Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun " ibaresi ile (3) numaralı fıkrasındaki " ile Tarım Reformu Genel Müdürlüğüne ait kadrolar " ibaresi; Geçici 1 nci maddesindeki, " ile kapatılan Tarım Reformu Genel Müdürlüğüne " ibaresi; Geçici 2 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasının birinci cümlesindeki, "... ve kapatılan Tarım Reformu Genel Müdürlüğü " ile ikinci cümlesindeki, " ve kapatılan Tarım Reformu Genel Müdürlüğüne " ve " ile mülkiyeti kapatılan Tarım Reformu Genel Müdürlüğüne ait olanlar " ibareleri; (2) numaralı fıkrasının birinci cümlesindeki, " ve kapatılan Tarım Reformu Genel Müdürlüğü " ile ikinci cümlesindeki, " ve kapatılan Tarım Reformu Genel Müdürlüğünün " ibaresi; (3) numaralı fıkrasındaki, " ve kapatılan Tarım Reformu Genel Müdürlüğünü " ibaresi; Geçici 3 ncü maddesinin (1) numaralı fıkrasının (b) bendindeki, 'Kapatılan Tarım Reformu Genel Müdürlüğünde, Genel Müdür, Genel Müdür Yardımcısı, Teftiş Kurulu Başkanı, I. Hukuk Müşaviri, Arazi İşleri Dairesi Başkanı, Destekleme Dairesi Başkanı, Kamulaştırma, Toplulaştırma ve Dağıtım Dairesi Başkanı, Personel ve Eğitim Dairesi Başkanı, İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanı, Bölge Müdürü, " ibareleri ile (2) numaralı fıkrasındaki, " Kapatılan Tarım Reformu Genel Müdürlüğünün merkez ve taşra teşkilatında, Bölge Müdür Yardımcısı, Şube Müdürü ve Müdür kadrolarında bulunanlar ile " ibaresinin; (3) numaralı fıkrasının (b) bendindeki, 'Kapatılan Tarım Reformu Genel Müdürlüğünün kadro ve pozisyonlarında çalışmakta olan personelden, merkez teşkilatında çalışmakta olan personel Bakanlığın merkez teşkilatına, taşra teşkilatında görev yapmakta olan personel ise bulundukları ilin Bakanlık taşra teşkilatına başka bir işleme gerek kalmaksızın aynı

unvanlı kadro ve pozisyonlara, devredilmiş ve atanmış sayılır.' tümcesi; (4) numaralı fıkrasının birinci cümlesindeki, " ve kapatılan Tarım Reformu Genel Müdürlüğünde " ibaresi ile ikinci cümlesindeki, " ve kapatılan Tarım Reformu Genel Müdürlüğü " ibaresi; (5) numaralı fıkrasındaki, " ve kapatılan Tarım Reformu Genel Müdürlüğüne " ibaresi; (6) numaralı fıkrasının; geçici 4 ncü maddesindeki, " ve kapatılan Tarım Reformu Genel Müdürlüğünün " ibaresi; geçici 8 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasındaki, " ve kapatılan Tarım Reformu Genel Müdürlüğünün " ibaresi ve 33 ncü maddesi; Anayasanın 44 ncü maddesine aykırı olduğundan iptali gerekir.

III. YÜRÜRLÜĞÜ DURDURMA İSTEMİNİN GEREKÇESİ

26.02.1985 tarihli ve 3155 sayılı Tarım Reformu Genel Müdürlüğünün Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanununu yürürlükten kaldıran ve Tarım Reformu Genel Müdürlüğünü kapatan, 03.06.2011 tarihli ve 639 sayılı 'Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname', 08.06.2011 tarihli ve 27958 Mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiş; böylece Anayasanın 44 ncü maddesinde Devlete yüklenen Anayasal görevler, yapılmayacak hale getirilmiştir.

Suriye sınırımızdaki mayınlı arazilerin mayından temizlenmesinin yakın bir zamanda gerçekleşeceği de göz önüne alındığında; 639 sayılı KHK ile yapılan düzenlemeden, topraksız veya yeter toprağı bulunmayan çiftçilikle uğraşan köylülerin ileride telafisi mümkün olmayacak zararlarının olacağı şüphesizdir.

Öte yandan, Anayasal düzenin hukuka aykırı kural ve düzenlemelerden en kısa sürede arındırılması, hukuk devleti sayılmanın en önemli gerekleri arasında sayılmaktadır. Anayasaya aykırılıkların sürdürülmesi, özenle korunması gereken hukukun üstünlüğü ilkesini de zedeleyecektir. Hukukun üstünlüğünün sağlanamadığı bir düzende, kişi hak ve özgürlükleri güvence altında sayılamayacağından, bu ilkenin zedelenmesi hukuk devleti yönünden giderilmesi olanaksız durum ve zararlara yol açacaktır.

Bu zarar ve durumların doğmasını önlemek amacıyla, Anayasaya açıkça aykırı olan ve iptali istenen hükümlerin iptal davası sonuçlanıncaya kadar yürürlüklerinin de durdurulması istenerek Anayasa Mahkemesine ek dava açılmıştır.

IV. SONUÇ VE İSTEM

03.06.2011 tarihli ve 639 sayılı 'Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin;

1) 32 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasındaki, " ve Tarım Reformu Genel Müdürlüğüne " ibaresi ile " ile 3155 sayılı Tarım Reformu Genel Müdürlüğünün Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna " ibaresi; (2) numaralı fıkrasındaki ' ' ile 26/2/1985 tarihli ve 3155 sayılı Tarım Reformu Genel Müdürlüğünün Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun " ibaresi ile (3) numaralı fıkrasındaki " ile Tarım Reformu Genel Müdürlüğüne ait kadrolar " ibaresi; Geçici 1 nci maddesindeki, " ile kapatılan Tarım Reformu Genel Müdürlüğüne " ibaresi; Geçici 2 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasının birinci cümlesindeki, "... ve kapatılan Tarım Reformu Genel Müdürlüğü " ile ikinci cümlesindeki, " ve kapatılan Tarım Reformu Genel Müdürlüğüne " ve " ile mülkiyeti kapatılan Tarım Reformu Genel Müdürlüğüne ait olanlar " ibareleri; (2) numaralı fıkrasının birinci cümlesindeki, " ve kapatılan Tarım Reformu Genel Müdürlüğü " ile ikinci cümlesindeki, " ve kapatılan Tarım Reformu Genel Müdürlüğünün " ibaresi; (3) numaralı

fıkrasındaki, " ve kapatılan Tarım Reformu Genel Müdürlüğünü " ibaresi; Geçici 3 ncü maddesinin (1) numaralı fıkrasının (b) bendindeki, 'Kapatılan Tarım Reformu Genel Müdürlüğünde, Genel Müdür, Genel Müdür Yardımcısı, Teftiş Kurulu Başkanı, I. Hukuk Müşaviri, Arazi İşleri Dairesi Başkanı, Destekleme Dairesi Başkanı, Kamulaştırma, Toplulaştırma ve Dağıtım Dairesi Başkanı, Personel ve Eğitim Dairesi Başkanı, İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanı, Bölge Müdürü, " ibareleri ile (2) numaralı fıkrasındaki, " Kapatılan Tarım Reformu Genel Müdürlüğünün merkez ve taşra teşkilatında, Bölge Müdür Yardımcısı, Şube Müdürü ve Müdür kadrolarında bulunanlar ile " ibaresinin; (3) numaralı fıkrasının (b) bendindeki, 'Kapatılan Tarım Reformu Genel Müdürlüğünün kadro ve pozisyonlarında çalışmakta olan personelden, merkez teşkilatında çalışmakta olan personel Bakanlığın merkez teşkilatına, taşra teşkilatında görev yapmakta olan personel ise bulundukları ilin Bakanlık taşra teşkilatına başka bir işleme gerek kalmaksızın aynı unvanlı kadro ve pozisyonlara, devredilmiş ve atanmış sayılır.' tümcesi; (4) numaralı fıkrasının birinci cümlesindeki, " ve kapatılan Tarım Reformu Genel Müdürlüğünde " ibaresi ile ikinci cümlesindeki, " ve kapatılan Tarım Reformu Genel Müdürlüğü " ibaresi; (5) numaralı fıkrasındaki, " ve kapatılan Tarım Reformu Genel Müdürlüğüne " ibaresi; (6) numaralı fıkrasının; geçici 4 ncü maddesindeki, " ve kapatılan Tarım Reformu Genel Müdürlüğünün " ibaresi; geçici 8 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasındaki, " ve kapatılan Tarım Reformu Genel Müdürlüğünün " ibaresi ve 33 ncü maddesi; Anayasanın 44 ncü maddesine,

aykırı olduklarından iptallerine, uygulanmaları halinde giderilmesi güç ya da olanaksız zarar ve durumlar olacağı için, iptal davası sonuçlanıncaya kadar yürürlüklerinin durdurulmasına karar verilmesine ve Ek Dilekçemizin Asıl Dilekçe Dosyasına konulmasına ilişkin istemimizi saygı ile arz ederiz 05.08.2011.'

C- İtiraz Başvurularının Gerekçe Bölümleri Şöyledir:

1- E.2012/8 Sayılı İtiraz Başvurusunun Gerekçe Bölümü Şöyledir:

'Davacı ' vekili Av.' tarafından, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Tarım Reformu Genel Müdürlüğü Yozgat Bölge Müdürlüğünde bölge müdür yardımcısı olarak görev yapan davacı tarafından, 639 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 3. maddesi uyarınca Yozgat İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü'ne araştırmacı olarak atanmasına ilişkin işlemin iptali istemiyle YOZGAT VALİLİĞİ ve GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI'na karşı açılan davada, dava konusu işlemin dayanağı olan 639 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 3. maddesinin Anayasa hükümlerine aykırı olduğu yolundaki davacı itirazı ciddi bulunduğundan, 6216 sayılı Yasanın 40. maddesi uyarınca Anayasa Mahkemesi'nce 'somut norm denetimi' yapılmak üzere Anayasaya aykırılık itirazında bulunulması gerektiği sonucuna varılarak gereği görüldü:

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 11'inci maddesinin ikinci fıkrasında kanunların Anayasa'ya aykırı olamayacağı belirtilmiş; 152'nci maddesinde de, 'Bir davaya bakmakta olan mahkeme, uygulanacak bir kanun veya kanun hükmünde kararnamenin hükümlerini Anayasaya aykırı görürse veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varırsa, Anayasa Mahkemesinin bu konuda vereceği karara kadar davayı geri bırakır. Mahkeme, Anayasaya aykırılık iddiasını ciddi görmezse bu iddia temyiz merciince esas hükümle birlikte karara bağlanır. Anayasa Mahkemesi, işin kendisine gelişinden başlamak üzere beş ay içinde kararını verir ve açıklar. Bu süre içinde karar verilmezse mahkeme davayı yürürlükteki kanun hükümlerine göre sonuçlandırır. Ancak. Anayasa Mahkemesinin kararı, esas hakkındaki karar kesinleşinceye kadar gelirse, mahkeme buna uymak zorundadır. Anayasa

Mahkemesi'nin işin esasına girerek verdiği red kararının Resmî Gazetede yayımlanmasından sonra on yıl geçmedikçe aynı kanun hükmünün Anayasaya aykırılığı iddiasıyla tekrar başvuruda bulunulamaz.' hükmüne yer verilmiştir.

UYUŞMAZLIĞIN MADDİ ÇERÇEVESİ

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Tarım Reformu Genel Müdürlüğü Yozgat Bölge Müdürlüğünde bölge müdür yardımcısı olarak görev yapan davacının, 639 sayılı Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 3. maddesi uyarınca doğrudan herhangi bir idari işleme gerek kalmaksızın Yozgat İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü'ne araştırmacı olarak atanması üzerine bu işlemin iptali istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

İTİRAZ EDİLEN YASA KURALI

639 sayılı Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 3. maddesinin 2. fıkrasında; 'Tarım ve Köyişleri Bakanlığı merkez teşkilatında Şube Müdürü ve Büro Müdürü unvanlı kadrolar, herhangi bir şekilde boşalması halinde hiçbir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır. Kapatılan Tarım Reformu Genel Müdürlüğünün merkez ve taşra teşkilatında, Bölge Müdür Yardımcısı, Şube Müdürü ve Müdür kadrolarında bulunanlar ile bu Kanun Hükmünde Kararname ile teşkilatı kaldırılan Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Araştırma Enstitüsü Müdürü, Araştırma Enstitüsü Müdür Yardımcısı, Müdür ve Müdür Yardımcısı kadrolarında bulunanlar, ekli (2) sayılı liste ile ihdas edilen Araştırmacı kadrosuna halen bulundukları kadro dereceleriyle hiçbir işleme gerek kalmaksızın atanmış sayılırlar. Araştırmacı kadroları, herhangi bir nedenle boşalması hâlinde hiçbir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır.' hükmüne yer verilmiş ve personelin kanun hükmünde kararname ile doğrudan doğruya araştırmacı kadrosuna atanmasına karar verilmiştir.

ANAYASA'YA AYKIRILIK İTİRAZIMIZIN NEDENLERİ

Dayanılan Anayasa Kuralları

1- 'Başlangıç - Millet iradesinin mutlak üstünlüğü, egemenliğin kayıtsız şartsız Türk Milletine ait olduğu ve bunu millet adına kullanmağa yetkili kılınan hiçbir kişi ve kuruluşun, bu Anayasada gösterilen hürriyetçi demokrasi ve bunun icaplarıyla belirlenmiş hukuk düzeni dışına çıkamayacağı;

Kuvvetler ayrımının, Devlet organları arasında üstünlük sıralaması anlamına gelmeyip, belli Devlet yetkilerinin kullanılmasından ibaret ve bununla sınırlı medenî bir işbölümü ve işbirliği olduğu ve üstünlüğün ancak Anayasa ve kanunlarda bulunduğu,'

2- 'Madde 2- Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk Devletidir.'

3- 'Madde 36 - Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir.'

4- 'Madde 91 - Türkiye Büyük Millet Meclisi, Bakanlar Kuruluna kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verebilir. Ancak sıkıyönetim ve olağanüstü haller saklı kalmak üzere, Anayasanın ikinci kısmının birinci ve ikinci bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleri ile dördüncü bölümünde yer alan siyasi haklar ve ödevler kanun hükmünde kararnamelerle düzenlenemez.

Yetki kanunu, çıkarılacak kanun hükmünde kararnamenin, amacını, kapsamını, ilkelerini, kullanma süresini ve süresi içinde birden fazla kararname çıkarılıp çıkarılamayacağını gösterir.'

Anayasa'ya Aykırılık Nedenleri:

T.C. Anayasası'nın 'Başlangıç' bölümünde kuvvetler ayrımının, Devlet organları arasında üstünlük sıralaması anlamına gelmeyip, Devlet yetki ve görevlerinin kullanılmasından ibaret ve bununla sınırlı medeni bir işbölümü ve işbirliği olduğu ve üstünlüğün ancak Anayasa ve kanunlarda bulunduğu, 2. maddesinde Türkiye Cumhuriyetinin bir hukuk devleti olduğu, 36. maddesinin birinci fıkrasında, herkesin, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahip olduğu, 91. maddesinde ise, Türkiye Büyük Millet Meclisinin belirli konularda düzenleme yapmak üzere sınır ve süre ile sayısı belli olmak üzere kanun hükmünde kararname çıkarma konusunda Bakanlar Kuruluna yetki verebileceği hükme bağlanmıştır.

Cumhuriyetin nitelikleri arasında yer alan hukuk devleti, bütün işlem ve eylemleri hukuka uygun, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurmuş, bunu geliştirerek sürdürmekle kendini yükümlü sayan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, insan haklarına dayanan bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, yargı denetimine açık, yasaların üstünde yasakoyucunun da uymak zorunda olduğu Anayasa'nın ve temel hukuk ilkelerinin bulunduğu bilincinde olan devlettir. Kişilere hukuk güvenliğinin sağlanması da hukuk devletinin ön koşullarındandır.

Olayda davacı, 639 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Geçici 3. maddesinin 2. fıkrası hükmü uyarınca Tarım Reformu Genel Müdürlüğü Yozgat Bölge Müdürlüğü bölge müdür yardımcısı görevinden araştırmacı kadrosuna atanmıştır.

639 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin geçici 3. maddesi, daha önce unvanlı görevlerde bulunmuş kamu personelinin kişisel durumlarını ve mesleki kazanımlarını gözetmeksizin doğrudan araştırmacı kadrolarına atanmalarını öngörmektedir.

İtiraz konusu kuralla Bakanlar Kurulu kararıyla kaldırılan Tarım Reformu Genel Müdürlüğünün taşra teşkilatında bölge müdür yardımcısı olarak görev yapan ve halen memuriyet görevi devam eden kişilerin araştırmacı kadrolarına atanmış sayılacakları belirtilmektedir.

İdari görevlere atanma ve dolayısıyla görevlerin sona erdirilmesi işlemleri idare fonksiyonuyla ilgili olduğundan idari makamlarca tesis edilmesi gereken tasarruflardır. 639 sayılı kanun hükmünde kararnamenin geçici 3. maddesi ile ise yeni bir göreve atanma işlemi idari bir tasarrufla değil kanun hükmünde kararname ile tesis edilmiş olup, bu durum Anayasa'nın yukarıda anılan maddelerine aykırı olduğu gibi, yasaların genel, soyut, sürekli düzenleyici ve nesnel olması ilkesine de uymamaktadır.

Anayasa Mahkemesi'nin 6.4.2006 günlü, E:2003/112, K:2006/49 sayılı kararında da vurgulandığı üzere, 'Hukuk devletinde yasaların ilke olarak genel, soyut ve nesnel olmaları gerektiğinden bir statüye atanmış olan kişilerin bu hukuki statüde bir değişiklik olmaksızın hukuk güvenliklerini ihlal edecek biçimde yasama tasarrufunda bulunulması Anayasa'ya aykırılık oluşturur. Bu nedenle genel, soyut ve nesnel olma özellikleri taşımayan kural hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmamaktadır.'

Anayasa'nın 36. maddesinin birinci fıkrasında yer alan, 'Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir.' hükmüne karşın, halen görevde bulunan Tarım Reformu Genel Müdürlüğü Bölge Müdürlüğünde bölge müdür yardımcısı olarak görev yapmakta olanların araştırmacı kadrosuna kanun hükmünde kararname ile atanması, ilgililerin bu tasarrufa karşı dava açma hakları bulunmadığından hak arama özgürlüklerini ortadan kaldırmak suretiyle yargı denetimini de engellemektedir.

Mevcut Tarım Reformu Genel Müdürlüğünün kaldırılmasından sonra, bu birim yerine yeni Genel Müdürlüğün kurulmasına karşın, kaldırılan Genel Müdürlüğe bağlı bölge müdürlüğünde müdür yardımcısı olarak görev yapanların durumlarının kariyer ve liyakat ilkeleri ile kadro dereceleri gözetilip değerlendirilerek atanmalarına olanak verecek şekilde genel, soyut, sürekli, düzenleyici ve nesnel yasal düzenleme yapılması gerekirken, yeni kurulan Genel Müdürlük taşra teşkilatına müdür yardımcısı olarak atanabilmelerini ya da yeni ihdas edilen müdür yardımcısı kadrosuna atananların da bu görevlerini sürdürmelerini önleyecek şekilde araştırmacı kadrolarına atanmalarının, kanun hükmünde kararnamenin zorunlu bir sonucunu oluşturması ve kanun hükmünde kararname kuralına karşı ilgililerin dava açma haklarının bulunmaması, hak arama özgürlüğünün kullanılabilmesine engel oluşturmakta ve kişilerin hukuk güvenliğini ihlal etmektedir.

Ayrıca Anayasanın 91. maddesi hükmü uyarınca verilen kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisinin kullanılması sırasında yetki kanunu ile verilen sınır çerçevesinde hareket edilmesinin gerekeceği ve verilmemiş bir yetkinin kullanılmasına olanak bulunmayacağı kuşkusuzdur. 639 sayılı kanun hükmünde kararnamenin yetki kanunu olan 6223 sayılı Kamu Hizmetlerinin Düzenli Etkin ve Verimli Bir Şekilde Yürütülmesini Sağlamak Üzere Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Teşkilat Görev ve Yetkileri İle Kamu Görevlilerine İlişkin Konularda Yetki Kanunu'nun 1. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendinde 'kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilen memurlar, işçiler, sözleşmeli personel ile diğer kamu görevlilerinin çalışmalarında etkinliği artırmak üzere, bunların atanma, nakil, görevlendirilme, seçilme, terfi, yükselme, görevden alınma ve emekliye sevk edilme usul ve esaslarına,' ilişkin konularda düzenlemelerde bulunmak üzere Bakanlar Kuruluna kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verildiği görülmektedir. Söz konusu yetki kanununda atama ve görevden almaya ilişkin yalnızca genel ve soyut olan usul ve esasları belirleme yetkisinin verilmiş olmasına karşın itiraza konu 639 sayılı kanun hükmünde kararnamenin geçici 3. maddesinde bu durum aşılarak bireysel idari işlem tesis edildiği, kanun hükmünde kararname ile verilen yetkinin yukarıda anılan Anayasa Mahkemesinin kural tasarrufların genel, soyut ve nesnel olma özelliklerini taşıması gerektiği yolundaki kararında çizilen sınıra uygun olmasına karşın Bakanlar Kurulu tarafından bu yetki aşılarak statü hukukuna ilişkin tasarruflarda bulunacak şekilde kanun hükmünde kararname çıkardığı, bu durumun ise Anayasanın 91. maddesine aykırı olduğu görülmektedir.

Sonuç olarak; itiraza konu kanun hükmünde kararname kuralının Anayasanın Başlangıç, 2, 36 ve 91. maddelerine aykırı olduğu sonuç ve kanaatine ulaşılmıştır.

İSTEM ve SONUÇ

Açıklanan nedenlerle, 639 sayılı Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 3. maddesinin 2. fıkrasının Anayasamızın Başlangıç kısmına, 2. maddesine, 36. maddesine ve 91. maddesine aykırı olduğu ve Anayasa Mahkemesi'nce iptali gerekeceği düşüncesi ile 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 40. maddesi uyarınca itiraz yoluyla incelenmek üzere Anayasa Mahkemesi'ne başvurulmasına, yine başvurumuzun Anayasa Mahkemesi'nce kabul edilmesinden başlayarak anılan 40. madde uyarınca beş ay süre ile Anayasa Mahkemesi'nin bu konudaki kararının beklenmesine, kararımıza dava dosyamızın onaylı bir örneğinin eklenmesine, kararımızın bir örneğinin taraflara tebliğine, 15/12/2011 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.'

2- E.2012/46 Sayılı İtiraz Başvurusunun Gerekçe Bölümü Şöyledir:

'Davacı ' vekili Av.' tarafından Tarım Reformu Genel Müdürlüğü, ' Destekleme Şube Müdürü olarak görev yapan davacının, 639 sayılı KHK'nin geçici 3. maddesi uyarınca Aksaray Valiliği İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü emrine Araştırmacı olarak atanmasına ilişkin davalı idarenin 18.07.2011 gün ve 304 sayılı işleminin; müvekkilinin maaşının belli bir süre sabit kalacağı, araştırmacı kadrosunun 657 sayılı Yasada düzenlenmediği ve müvekkilinin kadrosu ile uyumlu olmadığı, kazanılmış haklarının korunmadığı, kariyer ve liyakat ilkelerine aykırı uygulama yapıldığı, hukuk devleti ilkesinin ihlal edildiği, bu durumun Anayasaya aykırı olduğu iddialarıyla iptali ve işlem nedeniyle mahrum kalınan özlük ve parasal haklarının yasal faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI'NA karşı işbu dava açılmıştır.

Mahkememizce yapılan incelemede, 06/04/2011 tarihli ve 6223 sayılı Kanun'un verdiği yetkiye dayanarak çıkarılan 08.06.2011 tarih ve 639 sayılı Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin geçici 3. maddesinin 2. ve 5. fıkralarının, Anayasa'nın Başlangıç kısmına, 2., 36., 49. ve 91. maddelerine aykırı olduğu kanaati hasıl olmuştur.

UYUŞMAZLIKTA UYGULANACAK KANUN MADDESİ

08.06.2011 tarih ve 639 sayılı Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin geçici 3. maddesinin 2. fıkrasında, 'Tarım ve Köyişleri Bakanlığı merkez teşkilatında Şube Müdürü ve Büro Müdürü unvanlı kadrolar, herhangi bir şekilde boşalması halinde hiçbir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır. Kapatılan Tarım Reformu Genel Müdürlüğünün merkez ve taşra teşkilatında, Bölge Müdür Yardımcısı, Şube Müdürü ve Müdür kadrolarında bulunanlar ile bu Kanun Hükmünde Kararname ile teşkilatı kaldırılan Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Araştırma Enstitüsü Müdürü, Araştırma Enstitüsü Müdür Yardımcısı, Müdür ve Müdür Yardımcısı kadrolarında bulunanlar, ekli (2) sayılı liste ile ihdas edilen Araştırmacı kadrosuna halen bulundukları kadro dereceleriyle hiçbir işleme gerek kalmaksızın atanmış sayılırlar. Araştırmacı kadroları, herhangi bir nedenle boşalması hâlinde hiçbir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır.' hükmüne; 5. fıkrasında ise, 'Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ve kapatılan Tarım Reformu Genel Müdürlüğüne ait kadrolarda istihdam edilen personelden bu madde uyarınca Bakanlık kadrolarına atanan veya atanmış sayılanların yeni kadrolarına atandıkları veya atanmış sayıldıkları tarih itibarıyla eski kadrolarına ilişkin olarak en son ayda aldıkları aylık, ek gösterge, her türlü zam ve tazminatlar, makam, görev ve temsil tazminatları, ek ödeme,

ikramiye (bir aya isabet eden tutar) ve sözleşme ücretleri ile diğer malî hakları (ilgili mevzuatı uyarınca fiilî çalışmaya bağlı fazla mesai ücreti ile fiilen yapılan ders karşılığı ödenen ek ders ücreti hariç) toplamının net tutarının (bu tutar sabit bir değer olarak esas alınır), atandıkları veya atanmış sayıldıkları yeni kadroları için öngörülen aylık, ek gösterge, her türlü zam ve tazminatlar, makam, görev ve temsil tazminatları, ek ödeme, ikramiye (bir aya isabet eden tutar) ve ücretleri ile diğer malî hakları (ilgili mevzuatı uyarınca fiilî çalışmaya bağlı fazla mesai ücreti ile fiilen yapılan ders karşılığı ödenen ek ders ücreti hariç) toplamının net tutarından fazla olması hâlinde aradaki fark tutarı, farklılık giderilinceye kadar atandıkları veya atanmış sayıldıkları kadrolarda kaldıkları sürece herhangi bir kesintiye tabi tutulmaksızın tazminat olarak ödenir. Atandıkları veya atanmış sayıldıkları kadro unvanlarında isteğe bağlı olarak herhangi bir değişiklik olanlarla, kendi istekleriyle başka kurumlara atananlara fark tazminatı ödenmesine son verilir.' hükümlerine yer verilmiştir.

Mahkememizce 639 sayılı KHK'nin geçici 3. maddesinin 2. ve 5. fıkralarındaki düzenlemelerin Anayasa'nın Başlangıç kısmına, 2., 36., 49. ve 91. maddelerine aykırı olduğu düşünülmektedir.

DAVA DOSYANIN İNCELENMESİ

Davacı ' vekili Av'. tarafından Tarım Reformu Genel Müdürlüğü, Aksaray Destekleme Şube Müdürü olarak görev yapan müvekkilinin, 639 sayılı KHK'nin geçici 3. maddesi uyarınca Aksaray Valiliği İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü emrine Araştırmacı olarak atanmasına ilişkin davalı idarenin 18.07.2011 gün ve 304 sayılı işleminin iptali istemiyle dava açıldığı görülmüş olup, dava konusu işlemin dayanağını oluşturan 08.06.2011 tarih ve 639 sayılı Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin geçici 3. maddesinin 2. ve 5. fıkralarının aşağıda açıklayacağımız gerekçelerle Anayasa'ya aykırı bulunduğu görüşüne ulaşılmıştır.

ANAYASA AYKIRILIK İTİRAZIMININ NEDENLERİ

A) DAYANILAN ANAYASA KURALLARI

1) Anayasanın Başlangıç kısmı, 'Millet iradesinin mutlak üstünlüğü, egemenliğin kayıtsız şartsız Türk Milletine ait olduğu ve bunu millet adına kullanmaya yetkili kılınan hiçbir kişi ve kuruluşun, bu Anayasada gösterilen hürriyetçi demokrasi ve bunun icaplarıyla belirlenmiş hukuk düzeni dışına çıkmayacağı;

Kuvvetler ayrımının, Devlet organları arasında üstünlük sıralaması anlamına gelmeyip, belli Devlet yetki ve görevlerinin kullanılmasından ibaret ve bununla sınırlı medenî bir işbölümü ve işbirliği olduğu ve üstünlüğün ancak Anayasa ve kanunlarda bulunduğu;'

2) 2. maddesi, 'Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, millî dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk Devletidir.'

3) 36. maddesi, 'Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir.'

4) 49. maddesi, 'Devlet, çalışanların hayat seviyesini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları ve işsizleri korumak, çalışmayı desteklemek, işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam yaratmak ve çalışma barışını sağlamak için gerekli tedbirleri alır.'

5) 91. maddesi, 'Türkiye Büyük Millet Meclisi, Bakanlar Kuruluna kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verebilir. Ancak sıkıyönetim ve olağanüstü haller saklı kalmak üzere, Anayasanın ikinci kısmının birinci ve ikinci bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleri ile dördüncü bölümünde yer alan siyasî haklar ve ödevler kanun hükmünde kararnamelerle düzenlenemez.

Yetki kanunu, çıkarılacak kanun hükmünde kararnamenin, amacını, kapsamını, ilkelerini, kullanma süresini ve süresi içinde birden fazla kararname çıkarılıp çıkarılamayacağını gösterir.' hükümleri.

B) ANAYASAYA AYKIRILIK VE GEREKÇELERİ

T.C. Anayasası'nın 'Başlangıç' bölümünde kuvvetler ayrımının, Devlet organları arasında üstünlük sıralaması anlamına gelmeyip, Devlet yetki ve görevlerinin kullanılmasından ibaret ve bununla sınırlı medeni bir işbölümü ve işbirliği olduğu ve üstünlüğün ancak Anayasa ve kanunlarda bulunduğu, 2. maddesinde Türkiye Cumhuriyetinin bir hukuk devleti olduğu, 36. maddesinin birinci fıkrasında, herkesin, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahip olduğu, 49. maddesinde devletin çalışma barışını sağlamak için gerekli tedbirleri alacağı, 91. maddesinde ise, Türkiye Büyük Millet Meclisinin belirli konularda düzenleme yapmak üzere sınır ve süre ile sayısı belli olmak üzere kanun hükmünde kararname çıkarma konusunda Bakanlar Kuruluna yetki verebileceği hükme bağlanmıştır.

Cumhuriyetin nitelikleri arasında yer alan hukuk devleti, bütün işlem ve eylemleri hukuka uygun, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurmuş, bunu geliştirerek sürdürmekle kendini yükümlü sayan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, insan haklarına dayanan bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, yargı denetimine açık, yasaların üstünde yasakoyucunun da uymak zorunda olduğu Anayasa'nın ve temel hukuk ilkelerinin bulunduğu bilincinde olan devlettir. Kişilere hukuk güvenliğinin sağlanması da hukuk devletinin ön koşullarındandır.

Olayda davacı, 639 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 3. maddesinin 2. fıkrası hükmü uyarınca Tarım Reformu Genel Müdürlüğü Aksaray Bölge Müdürlüğü'nde Destekleme Şube Müdürü görevinden araştırmacı kadrosuna atanmış ve geçici 3. maddenin 5. fıkrası hükmü ile de davacının maaşı araştırmacı kadrosu maaşı ile denk olana kadar dondurulmuştur.

639 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin geçici 3. maddesi, daha önce unvanlı görevlerde bulunmuş kamu personelinin kişisel durumlarını ve mesleki kazanımlarını gözetmeksizin doğrudan araştırmacı kadrolarına atanmalarını öngörmektedir.

İtiraz konusu kuralla Bakanlar Kurulu kararıyla kaldırılan Tarım Reformu Genel Müdürlüğü'nün taşra teşkilatında şube müdürü olarak görev yapan ve halen memuriyet görevi devam eden kişilerin araştırmacı kadrolarına atanmış sayılacakları belirtilmektedir.

İdari görevlere atanma ve dolayısıyla görevlerin sona erdirilmesi işlemleri idare fonksiyonuyla ilgili olduğundan idari makamlarca tesis edilmesi gereken tasarruflardır. 639 sayılı kanun hükmünde kararnamenin geçici 3. maddesi ile ise yeni bir göreve atanma işlemi idari bir tasarrufla değil kanun hükmünde kararname ile tesis edilmiş olup, bu durum Anayasa'nın yukarıda anılan maddelerine aykırı olduğu gibi, yasaların genel, soyut, sürekli, düzenleyici ve nesnel olması ilkesine de uymamaktadır.

Anayasa Mahkemesi'nin 6.4.2006 günlü, E:2003/112, K:2006/49 sayılı kararında da vurgulandığı üzere, 'Hukuk devletinde yasaların ilke olarak genel, soyut ve nesnel olmaları gerektiğinden bir statüye atanmış olan kişilerin bu hukuki statüde bir değişiklik olmaksızın hukuk güvenliklerini ihlal edecek biçimde yasama tasarrufunda bulunulması Anayasa'ya aykırılık oluşturur. Bu nedenle genel, soyut ve nesnel olma özellikleri taşımayan kural hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmamaktadır.'

Anayasa'nın 36. maddesinin birinci fıkrasında yer alan, 'Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir.' hükmüne karşın, halen görevde bulunan Tarım Reformu Genel Müdürlüğü Bölge Müdürlüğünde bölge müdür yardımcısı olarak görev yapmakta olanların araştırmacı kadrosuna kanun hükmünde kararname ile atanması ilgililerin bu tasarrufa karşı dava açma hakları bulunmadığından hak arama özgürlüklerini ortadan kaldırmak suretiyle yargı denetimini de engellemektedir.

Mevcut Tarım Reformu Genel Müdürlüğünün kaldırılmasından sonra, bu birim yerine yeni Genel Müdürlüğün kurulmasına karşın, kaldırılan Genel Müdürlüğe bağlı bölge müdürlüğünde şube müdürü olarak görev yapanların durumlarının kariyer ve liyakat ilkeleri ile kadro dereceleri gözetilip değerlendirilerek atanmalarına olanak verecek şekilde genel soyut, sürekli, düzenleyici ve nesnel yasal düzenleme yapılması gerekirken, yeni kurulan Genel Müdürlük taşra teşkilatına şube müdürü olarak atanabilmelerini ya da yeni ihdas edilen şube müdürü kadrosuna atananların da bu görevlerini sürdürmelerini önleyecek şekilde araştırmacı kadrolarına atanmalarının, kanun hükmünde kararnamenin zorunlu bir sonucunu oluşturması ve kanun hükmünde kararname kuralına karşı ilgililerin dava açma haklarının bulunmaması, hak arama özgürlüğünün kullanılabilmesine engel oluşturmakta ve kişilerin hukuk güvenliğini ihlal etmektedir.

Ayrıca Anayasanın 91. maddesi hükmü uyarınca verilen kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisinin kullanılması sırasında yetki kanunu ile verilen sınır çerçevesinde hareket edilmesinin gerekeceği ve verilmemiş bir yetkinin kullanılmasına olanak bulunmayacağı kuşkusuzdur. 639 sayılı kanun hükmünde kararnamenin yetki kanunu olan 6223 sayılı Kamu Hizmetlerinin Düzenli Etkin ve Verimli Bir Şekilde Yürütülmesini Sağlamak Üzere Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Teşkilat Görev ve Yetkileri İle Kamu Görevlilerine İlişkin Konularda Yetki Kanunu'nun 1. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendinde 'kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilen memurlar, işçiler, sözleşmeli personel ile diğer kamu görevlilerinin çalışmalarında etkinliği artırmak üzere, bunların atanma, nakil, görevlendirilme, seçilme, terfi, yükselme, görevden alınma ve emekliye sevk edilme usul ve esaslarına,' ilişkin konularda düzenlemelerde bulunmak üzere Bakanlar Kuruluna kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verildiği görülmektedir. Söz konusu yetki kanununda atama ve görevden almaya ilişkin yalnızca genel ve soyut olan usul ve esasları belirleme yetkisinin verilmiş olmasına karşın itiraza konu 639 sayılı kanun hükmünde kararnamenin geçici 3. maddesinde bu durum aşılarak bireysel idari işlem tesis edildiği, kanun hükmünde kararname ile verilen yetkinin yukarıda anılan Anayasa Mahkemesinin kural tasarrufların genel, soyut ve nesnel olma özellikleri

taşıması gerektiği yolundaki kararında çizilen sınıra uygun olmasına karşın Bakanlar Kurulu tarafından bu yetki aşılarak statü hukukuna ilişkin tasarruflarda bulunacak şekilde kanun hükmünde kararname çıkardığı, bu durumun ise Anayasanın 91. maddesine aykırı olduğu görülmektedir.

Yine 639 sayılı KHK'nin geçici 3. maddesinin 5. fıkrası ile şube müdürlüğünden araştırmacı kadrosuna atanan davacının maaşı sabitlenerek, diğer şube müdürleri ile arasında bir dengesizlik oluşturulmuş olup, bu durumda Anayasanın 49. maddesi uyarınca çalışma barışını bozucu bir duruma sebep olmuştur.

Sonuç olarak; itiraza konu olan kanun hükmünde kararname kuralının Anayasanın Başlangıç, 2, 36, 49 ve 91. maddelerine aykırı olduğu sonuç ve kanaatine ulaşılmıştır.

SONUÇ

Açıklanan nedenlerle, 639 sayılı Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 3. maddesinin 2. ve 5. fıkralarının Anayasamızın Başlangıç kısmına, 2. maddesine, 36. maddesine, 49. maddesine ve 91. maddesine aykırı olduğu ve Anayasa Mahkemesi'nce iptali gerekeceği düşüncesi ile 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 40. maddesi uyarınca itiraz yoluyla incelenmek suretiyle iptali amacıyla Anayasa Mahkemesi'ne başvurulmasına, yine başvurumuzun Anayasa Mahkemesi'nce kabul edilmesinden başlayarak anılan 40. madde uyarınca beş ay süre ile Anayasa Mahkemesi'nin bu konudaki kararının beklenmesine kararımıza dava dosyamızın onaylı bir örneğinin eklenmesine, kararımızın bir örneğinin taraflara tebliğine 15 .03.2012 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.'

3- E.2012/51 Sayılı İtiraz Başvurusunun Gerekçe Bölümü Şöyledir:

'Davacı ' tarafından Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Tarım Reformu Genel Müdürlüğünde şube müdürü olarak görev yapmakta iken, 03/06/2011 tarihli, 639 sayılı KHK ile yeni oluşturulan Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'na araştırmacı kadrosuyla atanmasına ilişkin davalı idarenin 21/07/2011 tarihli ve .../15 sayılı işleminin iptali istemiyle Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'na karşı açılan davada, uyuşmazlığın çözümünde uygulanacak hüküm olan ve 08.06.2011 tarih ve 27958 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan ve aynı gün yürürlüğe giren 639 sayılı Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin geçici 3. maddesinin 2. fıkrasında geçen '(...), Şube Müdürü (...)' ibaresinin, Mahkememizce, Anayasaya aykırı olduğu kanaatine varılarak işin gereği görüldü.

Anılan 639 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 3. maddesinin tam metni '(1) Bu Maddenin yürürlüğe girdiği tarihte; a) Tarım ve Köyişleri Bakanlığında Müsteşar, Müsteşar Yardımcısı, Koruma ve Kontrol Genel Müdürü, Teşkilatlanma ve Destekleme Genel Müdürü, Tarımsal Üretim ve Geliştirme Genel Müdürü, Tarımsal Araştırmalar Genel Müdürü, Personel Genel Müdürü, Teftiş Kurulu Başkanı, Strateji Geliştirme Başkanı, I. Hukuk Müşaviri, Bakanlık Müşaviri, Genel Müdür Yardımcısı, Dış İlişkiler ve Avrupa Birliği Koordinasyon Dairesi Başkanı, İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanı, Yayın Dairesi Başkanı, Daire Başkanı, Basın ve Halkla İlişkiler Müşaviri, İl Müdürü,

b) Kapatılan Tarım Reformu Genel Müdürlüğünde, Genel Müdür, Genel Müdür Yardımcısı, Teftiş Kurulu Başkanı, I. Hukuk Müşaviri, Arazi İşleri Dairesi Başkanı, Destekleme

Dairesi Başkanı, Kamulaştırma, Toplulaştırma ve Dağıtım Dairesi Başkanı, Personel ve Eğitim Dairesi Başkanı, İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanı, Bölge Müdürü, kadrolarında bulunanların görevleri hiçbir işleme gerek kalmaksızın sona erer. Bunlar ekli (2) sayılı listede ihdas edilen Bakanlık Müşaviri kadrolarına hâlen bulundukları kadro dereceleriyle hiçbir işleme gerek kalmaksızın atanmış sayılırlar. Bu fıkra ile ihdas edilen Bakanlık Müşaviri kadroları, herhangi bir sebeple boşalması hâlinde hiçbir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır.

(2) Tarım ve Köyişleri Bakanlığı merkez teşkilatında Şube Müdürü ve Büro Müdürü unvanlı kadrolar, herhangi bir şekilde boşalması halinde hiçbir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır. Kapatılan Tarım Reformu Genel Müdürlüğü'nün merkez ve taşra teşkilatında, Bölge Müdür Yardımcısı, Şube Müdürü ve Müdür kadrolarında bulunanlar ile bu Kanun Hükmünde Kararname ile teşkilatı kaldırılan Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Araştırma Enstitüsü Müdürü, Araştırma Enstitüsü Müdür Yardımcısı, Müdür ve Müdür Yardımcısı kadrolarında bulunanlar, ekli (2) sayılı liste ile ihdas edilen Araştırmacı kadrosuna halen bulundukları kadro dereceleriyle hiçbir işleme gerek kalmaksızın atanmış sayılırlar. Araştırmacı kadroları, herhangi bir nedenle boşalması hâlinde hiçbir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır.

(3) Birinci ve ikinci fıkralarda belirtilenler hariç olmak üzere;

a) Tarım ve Köyişleri Bakanlığının merkez, taşra, yurt dışı ve döner sermaye teşkilatında çalışan personelden kadro unvanı değişmeyenler, başka bir işleme gerek kalmaksızın Bakanlığın aynı teşkilatına mevcut kadrolarıyla birlikte,

b) Kapatılan Tarım Reformu Genel Müdürlüğü'nün kadro ve pozisyonlarında çalışmakta olan personelden, merkez teşkilatında çalışmakta olan personel Bakanlığın merkez teşkilatına, taşra teşkilatında görev yapmakta olan personel ise bulundukları ilin Bakanlık taşra teşkilatına başka bir işleme gerek kalmaksızın aynı unvanlı kadro ve pozisyonlara, devredilmiş ve atanmış sayılır. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı kadrolarında bulunanlardan birinci ve ikinci fıkralarda belirtilenler hariç olmak üzere, bu Kanun Hükmünde Kararname uyarınca yapılan düzenlemeler nedeniyle kadro unvanı değişen veya kaldırılanlar bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde Bakanlıkta kazanılmış hak aylık derecelerine uygun memur kadrolarına atanırlar. Bunlar atama işlemi yapılincaya kadar Bakanlıkta ihtiyaç duyulan işlerde görevlendirilirler. Bunlar yeni bir kadroya atanıncaya kadar, eski kadrolarına ait aylık, ek gösterge ve her türlü zam ve tazminatlar, ikramiye ve sözleşme ücretleri ile diğer malî haklarını almaya devam ederler.

(4) Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ve kapatılan Tarım Reformu Genel Müdürlüğü'nde 657 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin (B) ve (C) fıkralarına göre istihdam edilen sözleşmeli ve geçici personel pozisyonlarıyla, sürekli işçi kadroları ve geçici işçi pozisyonlarında görev yapanlar kadro ve pozisyonlarıyla birlikte Bakanlığa devredilmiştir. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ve kapatılan Tarım Reformu Genel Müdürlüğü adına vizeli boş sözleşmeli personel pozisyonları ile sürekli işçi kadroları ve geçici işçi pozisyonları başka bir işleme gerek kalmaksızın Bakanlık adına vize edilmiş sayılır.

(5) Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ve kapatılan Tarım Reformu Genel Müdürlüğüne ait kadrolarda istihdam edilen personelden bu madde uyarınca Bakanlık kadrolarına atanan veya atanmış sayılanların yeni kadrolarına atandıkları veya atanmış sayıldıkları tarih itibarıyla eski kadrolarına ilişkin olarak en son ayda aldıkları aylık, ek gösterge, her türlü zam ve tazminatlar, makam, görev ve temsil tazminatları, ek ödeme, ikramiye (bir aya isabet eden tutar) ve sözleşme

ücretleri ile diğer malî hakları (ilgili mevzuatı uyarınca fiilî çalışmaya bağlı fazla mesai ücreti ile fiilen yapılan ders karşılığı ödenen ek ders ücreti hariç) toplamının net tutarının (bu tutar sabit bir değer olarak esas alınır), atandıkları veya atanmış sayıldıkları yeni kadroları için öngörülen aylık, ek gösterge, her türlü zam ve tazminatlar, makam, görev ve temsil tazminatları, ek ödeme, ikramiye (bir aya isabet eden tutar) ve ücretleri ile diğer malî hakları (ilgili mevzuatı uyarınca fiilî çalışmaya bağlı fazla mesai ücreti ile fiilen yapılan ders karşılığı ödenen ek ders ücreti hariç) toplamının net tutarından fazla olması hâlinde aradaki fark tutarı, farklılık giderilinceye kadar atandıkları veya atanmış sayıldıkları kadrolarda kaldıkları sürece herhangi bir kesintiye tabi tutulmaksızın tazminat olarak ödenir. Atandıkları veya atanmış sayıldıkları kadro unvanlarında isteğe bağlı olarak herhangi bir değişiklik olanlarla, kendi istekleriyle başka kurumlara atananlara fark tazminatı ödenmesine son verilir.

(6) Bu Kanun Hükmünde Kararnameyle iptal edilmiş olanlar hariç olmak üzere, kapatılan Tarım Reformu Genel Müdürlüğünün merkez ve taşra teşkilatında sözleşmeli personel ile işçi kadro ve pozisyonlarından boş bulunanlar Bakanlığa devredilmiştir.' şeklindedir.

Anayasa'nın 2. maddesinde, Türkiye Cumhuriyeti'nin bir hukuk devleti olduğu belirtilmiştir. Hukuk devleti, eylem ve işlemleri hukuka uygun olan, insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, her alanda adil bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukukun üstün kurallarıyla kendini bağlı sayan ve yargı denetimine açık olan devlettir.

Anayasa'nın 10. maddesindeki 'kanun önünde eşitlik ilkesi' hukuksal durumları aynı olanlar için söz konusudur. Bu ilke ile eylemli değil, hukuksal eşitlik öngörülmüştür. Eşitlik ilkesinin amacı, aynı durumda bulunan kişilerin yasalar karşısında aynı işleme bağlı tutulmalarını sağlamak, ayırım yapılmasını ve ayrıcalık tanınmasını önlemektir. Bu ilkeyle, aynı durumda bulunan kimi kişi ve topluluklara ayrı kurallar uygulanarak yasa karşısında eşitliğin çiğnenmesi yasaklanmıştır.

Dava konusu uyuşmazlık incelendiğinde, 639 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 3. maddesinin 1. fıkrasında Tarım ve Köyişleri Bakanlığında görev yapan daire başkanları ile kapatılan Tarım Reformu Genel Müdürlüğünde görev yapan daire başkanları aynı statüde değerlendirilerek anılan daire başkanları arasında bir ayırım yapılmaksızın hepsinin Bakanlık Müşaviri kadrolarına atanmaları yönünde hüküm kurulmuş iken, geçici 3. maddenin 2. fıkrasında Tarım ve Köyişleri Bakanlığı merkez teşkilatında görev yapan şube müdürlerinin görevlerine devam etmeleri ve bu kadroların ancak boşalması halinde iptal edilmeleri, Tarım Reformu Genel Müdürlüğünün merkez ve taşra teşkilatında şube müdürü olarak görev yapanların ise araştırmacı ünvanlı kadrolara atanmaları yönünde hüküm kurulmak sureti ile Bakanlık merkez teşkilatında görev yapan daire başkanları ile Tarım Reformu Genel Müdürlüğünde görev yapan daire başkanları arasında bir eşitsizlik oluşturulmamış iken, şube müdürleri arasında eşitsizlik yapılarak Anayasanın 2. ve 10. maddeleri ihlal edilmiş bulunmaktadır.

Açıklanan nedenlerle, bir davaya bakmakta olan mahkemenin, o davada uygulanacak bir yasanın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına götüren görüşünü açıklayan kararı ile Anayasa Mahkemesine başvurulması gerektiğini düzenleyen 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 28 inci maddesinin birinci fıkrası gereğince, 639 sayılı Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin geçici 3. maddesinin 2. fıkrasında geçen '(...) Şube Müdürü

(...)' ibaresinin Anayasanın 2 inci ve 10 uncu maddelerine aykırı olduğu kanısına ulaşılması nedeniyle iptali için Anayasa Mahkemesine başvurulmasına; dosyada bulunan belgelerin onaylı bir örneğinin Anayasa Mahkemesi Başkanlığı'na gönderilmesine, Anayasa Mahkemesi'nin bu konuda vereceği karara kadar davanın geri bırakılmasına, 14/03/2012 tarihinde oybirliği ile karar verildi.'

4- E.2012/55 Sayılı İtiraz Başvurusunun Gerekçe Bölümü Şöyledir:

'Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Tarım Reformu Genel Müdürlüğü merkez teşkilatında şube müdürü olarak görev yapan davacı ' tarafından, 639 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 3. maddesinin 2. fıkrasının 2. cümlesi uyarınca Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'na araştırmacı olarak atanmasına ilişkin işlemin iptali istemiyle Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'na karşı açılan davada, dava konusu işlemin dayanağı olan 639 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 3. maddesinin 2. fıkrasının 2. cümlesinin Anayasa hükümlerine aykırı olduğu yolundaki davacı itirazı ciddi bulunduğundan, 6216 sayılı Yasanın 40. maddesi uyarınca Anayasa Mahkemesi'nce 'somut norm denetimi' yapılmak üzere Anayasaya aykırılık itirazında bulunulması gerektiği sonucuna varılarak gereği görüldü:

639 sayılı Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 3. maddesinin 2. fıkrasının 2. cümlesinde; 'Tarım ve Köyişleri Bakanlığı merkez teşkilatında Şube Müdürü ve Büro Müdürü unvanlı kadrolar, herhangi bir şekilde boşalması halinde hiçbir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır. Kapatılan Tarım Reformu Genel Müdürlüğü'nün merkez ve taşra teşkilatında, Bölge Müdür Yardımcısı, Şube Müdürü ve Müdür kadrolarında bulunanlar ile bu Kanun Hükmünde Kararname ile teşkilatı kaldırılan Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Araştırma Enstitüsü Müdürü, Araştırma Enstitüsü Müdür Yardımcısı, Müdür ve Müdür Yardımcısı kadrolarında bulunanlar, ekli (2) sayılı liste ile ihdas edilen Araştırmacı kadrosuna halen bulundukları kadro dereceleriyle hiçbir işleme gerek kalmaksızın atanmış sayılırlar. Araştırmacı kadroları, herhangi bir nedenle boşalması hâlinde hiçbir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır.' hükmüne yer verilmiş ve personelin kanun hükmünde kararname ile doğrudan doğruya araştırmacı kadrosuna atanmasına karar verilmiştir.

Anayasa'nın 2. maddesinde, 'Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk Devletidir.' hükmüne, 36. maddesinde, 'Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir.' hükmüne, 91. maddesinde, 'Türkiye Büyük Millet Meclisi, Bakanlar Kuruluna kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verebilir. Ancak sıkıyönetim ve olağanüstü haller saklı kalmak üzere, Anayasanın ikinci kısmının birinci ve ikinci bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleri ile dördüncü bölümünde yer alan siyasi haklar ve ödevler kanun hükmünde kararnamelerle düzenlenemez. Yetki kanunu, çıkarılacak kanun hükmünde kararnamenin, amacını, kapsamını, ilkelerini, kullanma süresini ve süresi içinde birden fazla kararname çıkarılıp çıkarılamayacağını gösterir.' hükmüne yer verilmiştir.

Yukarıda yer verilen Anayasa hükümlerinde, Türkiye Cumhuriyetinin bir hukuk devleti olduğu, herkesin, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahip olduğu, Türkiye Büyük Millet Meclisinin belirli konularda düzenleme yapmak üzere sınır ve süre ile sayısı belli

olmak üzere kanun hükmünde kararname çıkarma konusunda Bakanlar Kuruluna yetki verebileceği hükmüne bağlanmıştır.

Cumhuriyetin nitelikleri arasında yer alan hukuk devleti, bütün işlem ve eylemleri hukuka uygun, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurmuş, bunu geliştirerek sürdürmekle kendini yükümlü sayan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, insan haklarına dayanan bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, yargı denetimine açık, yasaların üstünde yasakoyucunun da uymak zorunda olduğu Anayasa'nın ve temel hukuk ilkelerinin bulunduğu bilincinde olan devlettir. Kişilere hukuk güvenliğinin sağlanması da hukuk devletinin ön koşullarındandır.

Olayda davacı, 639 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Geçici 3. maddesinin 2. fıkrasının 2. cümlesi hükmü uyarınca Tarım Reformu Genel Müdürlüğü şube müdürlüğü görevinden araştırmacı kadrosuna atanmıştır.

639 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin geçici 3. maddesinin 2. fıkrasının 2. cümlesi, daha önce unvanlı görevlerde bulunmuş kamu personelinin kişisel durumlarını ve mesleki kazanımlarını gözetmeksizin doğrudan araştırmacı kadrolarına atanmalarını öngörmektedir.

İdari görevlere atanma ve dolayısıyla görevlerin sona erdirilmesi işlemleri idare fonksiyonuyla ilgili olduğundan idari makamlarca tesis edilmesi gereken tasarruflardır. 639 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 3. maddesinin 2. fıkrasının 2. cümlesi ile ise yeni bir göreve atanma işlemi idari bir tasarrufla değil kanun hükmünde kararname ile tesis edilmiş olup, bu durum Anayasa'nın yukarıda anılan maddelerine aykırı olduğu gibi, yasaların genel, soyut, sürekli, düzenleyici ve nesnel olması ilkesine de uymamaktadır.

Anayasa'nın 36. maddesinin birinci fıkrasında yer alan, 'Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir.' hükmüne karşın, halen görevde bulunan Tarım Reformu Genel Müdürlüğünde şube müdürü olarak görev yapmakta olanların araştırmacı kadrosuna kanun hükmünde kararname ile atanması, ilgililerin bu tasarrufa karşı dava açma hakları bulunmadığından hak arama özgürlüklerini ortadan kaldırmak suretiyle yargı denetimini de engellemektedir.

Mevcut Tarım Reformu Genel Müdürlüğünün kaldırılmasından sonra, bu birim yerine yeni Genel Müdürlüğün kurulmasına karşın, kaldırılan Genel Müdürlükte şube müdürü olarak görev yapanların durumlarının kariyer ve liyakat ilkeleri ile kadro dereceleri gözetilip değerlendirilerek atanmalarına olanak verecek şekilde genel, soyut, sürekli, düzenleyici ve nesnel yasal düzenleme yapılması gerekirken, yeni kurulan Genel Müdürlük taşra teşkilatına şube müdürü olarak atanabilmelerini önleyecek şekilde araştırmacı kadrolarına atanmalarının, kanun hükmünde kararnamenin zorunlu bir sonucunu oluşturması ve kanun hükmünde kararname kuralına karşı ilgililerin dava açma haklarının bulunmaması, hak arama özgürlüğünün kullanılabilmesine engel oluşturmakta ve kişilerin hukuk güvenliğini ihlal etmektedir.

Ayrıca Anayasanın 91. maddesi hükmü uyarınca verilen kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisinin kullanılması sırasında yetki kanunu ile verilen sınır çerçevesinde hareket edilmesinin gerekeceği ve verilmemiş bir yetkinin kullanılmasına olanak bulunmayacağı kuşkusuzdur. 639 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin yetki Kanunu olan 6223 sayılı Kamu

Hizmetlerinin Düzenli Etkin ve Verimli Bir Şekilde Yürütülmesini Sağlamak Üzere Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Teşkilat Görev ve Yetkileri İle Kamu Görevlilerine İlişkin Konularda Yetki Kanunu'nun 1. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendinde 'kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilen memurlar, işçiler, sözleşmeli personel ile diğer kamu görevlilerinin çalışmalarında etkinliği artırmak üzere, bunların atanma, nakil, görevlendirilme, seçilme, terfi, yükselme, görevden alınma ve emekliye sevk edilme usul ve esaslarına,' ilişkin konularda düzenlemelerde bulunmak üzere Bakanlar Kuruluna kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verildiği görülmektedir. Söz konusu yetki kanununda atama ve görevden almaya ilişkin yalnızca genel ve soyut olan usul ve esasları belirleme yetkisinin verilmiş olmasına karşın itiraza konu 639 sayılı kanun hükmünde kararnamenin geçici 3. maddesinin 2. fıkrasının 2. cümlesinde bu durum aşılarak bireysel idari işlem tesis edildiği, kanun hükmünde kararname ile verilen yetkinin, kural tasarrufların genel, soyut ve nesnel olma özelliklerini taşıması gerektiği yolundaki sınıra uygun olmasına karşın, Bakanlar Kurulu tarafından bu yetki aşılarak statü hukukuna ilişkin tasarruflarda bulunacak şekilde kanun hükmünde kararname çıkardığı, bu durumun ise Anayasanın 91. maddesine aykırı olduğu görülmektedir.

Sonuç olarak; itiraza konu Kanun Hükmünde Kararname kuralının Anayasanın 2, 36 ve 91. maddelerine aykırı olduğu sonuç ve kanaatine ulaşılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, 639 sayılı Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 3. maddesinin 2. fıkrasının 2. cümlesi, Anayasa'nın 2. maddesine, 36. maddesine ve 91. maddesine aykırı olduğu kanısına varıldığından, söz konusu hükmün iptali istemiyle Anayasa Mahkemesine başvurulmasına, başvurumuzun Anayasa Mahkemesi'nce kabul edilmesinden başlayarak beş ay süre ile Anayasa Mahkemesi'nin bu konudaki kararının beklenmesine, kararın bir örneğinin taraflara tebliğine, 28/03/2012 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.'

5- E.2012/88 ve E.2012/90 Sayılı İtiraz Başvurularının Gerekçe Bölümleri Şöyledir:

'Konya Tarım Reformu Bölge Müdürlüğü'nde bölge müdür yardımcısı/şube müdürü olarak görev yapan davacı ' vekili Av. ' tarafından, 639 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin geçici 3. maddesi uyarınca Konya Valiliği emrine araştırmacı olarak atanmasına ilişkin işlemin iptaline karar verilmesi istemiyle Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'na karşı açılan davada, dava konusu işlemin dayanağı olan 639 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin geçici 3. maddesinin 2. fıkrasının 2. cümlesinde yer alan 'Bölge Müdür Yardımcısı' / 'Şube Müdürü' ibaresinin Anayasa'ya aykırı olduğu yolundaki davacı itirazı ciddi bulunduğundan, 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 40. maddesi uyarınca Anayasa Mahkemesi'nce 'somut norm denetimi' yapılmak üzere Anayasaya aykırılık itirazında bulunulması gerektiği sonucuna varılarak işin gereği görüldü;

639 sayılı Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 3. maddesinin 2. fıkrasında; 'Tarım ve Köyişleri Bakanlığı merkez teşkilatında Şube Müdürü ve Büro Müdürü unvanlı kadrolar, herhangi bir şekilde boşalması halinde hiçbir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır. Kapatılan Tarım Reformu Genel Müdürlüğü'nün merkez ve taşra teşkilatında, Bölge Müdür Yardımcısı, Şube Müdürü ve Müdür kadrolarında bulunanlar ile bu Kanun Hükmünde Kararname ile teşkilatı kaldırılan Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Araştırma Enstitüsü Müdürü, Araştırma Enstitüsü Müdür Yardımcısı, Müdür ve Müdür Yardımcısı kadrolarında bulunanlar, ekli (2) sayılı liste ile ihdas edilen Araştırmacı kadrosuna halen bulundukları kadro dereceleriyle hiçbir işleme

gerek kalmaksızın atanmış sayılırlar. Araştırmacı kadroları, herhangi bir nedenle boşalması hâlinde hiçbir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır.' hükmüne yer verilmiş ve anılan fıkra da sayılan personel kanun hükmünde kararname ile doğrudan doğruya araştırmacı olarak atanmıştır.

Anayasa'nın 2. maddesinde, 'Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, millî dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk Devletidir.' denilmektedir.

Cumhuriyetin nitelikleri arasında yer alan 'hukuk devleti', bütün işlem ve eylemleri hukuka uygun, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdürmekle kendini yükümlü sayan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, yargı denetimine açık, yasaların üstünde yasa koyucunun da uymak zorunda olduğu Anayasa'nın ve temel hukuk ilkelerinin bulunduğu bilincinde olan devlettir. Kişilere hukuk güvenliğinin sağlanması da hukuk devletinin ön koşullarındandır.

Anayasa'nın 36. maddesinin birinci fıkrasında da, 'Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir.' denilmektedir.

Olayda, davacı Konya Tarım Reformu Bölge Müdürlüğü'nde bölge müdür yardımcısı / şube müdürü olarak görev yapmakta iken 639 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin geçici 3. maddesinin 2. fıkrasının 2. cümlesi uyarınca Konya Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü emrine araştırmacı olarak atanmıştır.

639 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile mevcut Tarım Reformu Genel Müdürlüğü kapatılmış ve yerine Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın hizmet birimi olarak Tarım Reformu Genel Müdürlüğü kurulmuştur.

İtiraz konusu kuralla, kapatılan Tarım Reformu Genel Müdürlüğü'nün merkez ve taşra teşkilatında bölge müdür yardımcısı / şube müdürü olarak görev yapan ve halen memuriyet görevleri devam eden kişilerin kişisel durumları ve mesleki kazanımları gözetilmeksizin doğrudan araştırmacı kadrolarına atanmış sayılacakları belirtilmektedir. Bu amaçla, belirtilen konumda bulunan kişilerin atanmalarını teminen itiraz konusu kuralın yer aldığı 639 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye ekli (2) sayılı liste ile Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı taşra teşkilatında 180 adet araştırmacı unvanlı kadro ihdas edilmiştir.

Mevcut Tarım Reformu Genel Müdürlüğü'nün kapatılmasından sonra, bu müdürlüğün yerine Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın hizmet birimi olarak Tarım Reformu Genel Müdürlüğü kurulmasına karşın, kapatılan Genel Müdürlükte 'bölge müdür yardımcısı' / 'Şube Müdürü' olarak görev yapanların durumlarının kariyer ve liyakat ilkeleri ile kadro dereceleri gözetilip değerlendirilerek atanmalarına olanak verecek şekilde yasal düzenleme yapılması gerekirken, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın hizmet birimi olarak yeni kurulan Tarım Reformu Genel Müdürlüğü'nde eşit veya eşdeğer bir kadroya atanabilmelerini önleyecek şekilde 'araştırmacı' kadrolarına atanmalarının, kanun hükmünde kararnamenin zorunlu bir sonucunu oluşturması ve kanun hükmünde kararname kuralına karşı ilgililerin dava açma haklarının bulunmaması, hak arama özgürlüğünün kullanılabilmesine engel oluşturmakta ve kişilerin hukuk güvenliğini ihlal etmektedir.

Bu durumda; itiraza konu Kanun Hükmünde Kararname kuralının Anayasa'nın 2. ve 36. maddelerine aykırı olduğu sonuç ve kanaatine varılmaktadır.

Açıklanan nedenlerle; 639 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin geçici 3. maddesinin 2. fıkrasının 2. cümlesinde yer alan 'Bölge Müdür Yardımcısı'/ 'Şube Müdürü' ibaresinin, Anayasa'nın 2. ve 36. maddelerine aykırı olduğu kanaatine varıldığından, söz konusu ibarenin iptaline karar verilmesi istemiyle Anayasa Mahkemesi'ne başvurulmasına, başvurunun Anayasa Mahkemesi'nce kabul edilmesinden başlayarak beş ay süreyle Anayasa Mahkemesi'nin bu konudaki kararının beklenilmesine, kararın aslı ile dava dosyasının onaylı bir örneğinin Anayasa Mahkemesi'ne gönderilmesine, kararın bir örneğinin taraflara tebliğine 13/07/2012 tarihinde oybirliğiyle karar verildi."